

ZBIERKA

**STANOVÍSK NAJVVYŠŠIEHO SÚDU
A ROZHODNUTÍ SÚDOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

05 / 2009

OBSAH

Rozhodnutia a stanoviská vo veciach trestných

- 43. Stanovisko** - Trestný čin spáchaný z nedbanlivosti je v zmysle ustanovenia § 10 ods. 1 písm. a) Trestného zákona vždy prečinom a to bez ohľadu na to, či niektorý zo znakov jeho kvalifikovanej skutkovej podstaty je možné naplniť aj úmyselným konaním.
Preto v prípade, ak sú naplnené znaky skutkovej podstaty trestného činu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 4 alebo aj ods. 5 Trestného zákona, je takéto konanie prečinom, pretože na naplnenie znakov skutkovej podstaty tohto trestného činu vo vzťahu subjektívnej stránky konania páchatel'a a následku sa vyžaduje niektorá z foriem nedbanlivostného konania (§ 16 Trestného zákona). Na tomto závere nemôže nič zmeniť ani skutočnosť, že páchatel' sa do stavu vylučujúceho spôsobilosť vykonávať činnosť súvisiacu s jeho zamestnaním, povolaním, postavením alebo ako vodiča dopravného prostriedku, požitím návykovej látky, priviedol vlastným úmyselným konaním, lebo následky uvedené v § 149 ods. 4 alebo 5 páchatel' spôsobil z nedbanlivosti. 5
- 44. Trestný čin neuposlúchnutia rozkazu podľa § 393 Trestného zákona** — Trestného činu neuposlúchnutia rozkazu podľa § 393 Trestného zákona sa môže dopustiť aj príslušník PZ, ktorý nenastúpi do služobnej pohotovosti v zásahovej skupine OR PZ, do ktorej bol určený rozkazom riaditeľa OR PZ a plánom služieb. 7
- 45. Falšovanie a pozmeňovanie verejnej listiny predložením falošného vysvedčenia o dosiahnutom vzdelaní** - Ak páchatel' predloží falošné vysvedčenie o dosiahnutom vzdelaní s cieľom dosiahnuť preradenie na vyššiu funkciu, kde sa takéto vzdelanie vyžaduje, pričom po určitú dobu poberá finančné náležitosti vyplývajúcej z tejto funkcie, dopúšťa sa trestného činu falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky podľa § 352 Trestného zákona v jednočinnom (ideálnom) súbehu s trestným činom podvodu podľa § 221 Trestného zákona. 10

Rozhodnutia a stanoviská vo veciach občianskoprávných, obchodných a správnych

- 46. Postúpenie pohľadávky** - Zmluva o postúpení pohľadávky uzavretá v rozpore s ustanovením § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka je absolútne neplatným právnym úkonom (§ 39 Občianskeho zákonníka). Návrh na určenie neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky môže podať aj dlžník, ak preukáže, že má na tomto určení naliehavý právny záujem [§ 80 písm. c) O. s. p.]; nie je rozhodujúce, či mu postúpenie oznámil postupca alebo preukázal postupník 15
- 47. Exekúcia** - Skutočnosť, že povinný porušil zákaz nakladať s majetkom podliehajúcim exekúcii, ktorý uložil súdny exekútor v upovedomení o začatí exekúcie [§ 47 ods. 1 písm. b) Exekučného poriadku], nemá za následok neplatnosť právneho úkonu povinného, ktorým tento zákaz porušil, ale vznik práva oprávneného odporovať tomuto právnomu úkonu povinného v zmysle § 42a a 42b Občianskeho zákonníka a domáhať sa určenia, že ide o právny úkon, ktorý je voči oprávnenému neúčinný 20
- 48. Exekúcia** - navrátenie do predošlého stavu — Zásada, že navrátenie do predošlého stavu je v exekučnom konaní vylúčené (§ 61 Exekučného poriadku), znamená, že právne pomery niekoho iného ako účastníka konania, ktoré exekúciou vznikli, nemôžu byť exekúciou dotknuté. Uvedená zásada však nevylučuje, aby za podmienok stanovených zákonom došlo k zrušeniu rozhodnutí vydaných v exekučnom konaní s cieľom napraviť nesprávnosti

týchto rozhodnutí. Pri schvaľovaní rozvrhu výťažku z dražby nehnuteľností už exekučné konanie nemá sporový charakter. Súd rozhodne o schválení rozvrhu výťažku aj v prípade zastavenia exekučného konania..... 22

49. **Exekúcia** - odklad — Uznesenie, ktorým sa nepovolil odklad exekúcie, nadobúda právoplatnosť doručením oprávnenému a povinnému v zmysle § 56 ods. 8 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov; z hľadiska nadobudnutia právoplatnosti tohto uznesenia nemá jeho doručenie súdnemu exekútorovi právny význam 25
50. **Nová žiadosť o invalidný dôchodok** - Ak posudkové orgány sociálneho poistenia (zabezpečenia) po preskúmaní trvania invalidity podľa § 263a zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v žnem neskorších predpisov zistili, že dôchodca je čiastočne invalidný podľa § 37 ods. 3 zákona o sociálnom zabezpečení, treba v ďalšom konaní vychádzať zo skutočnosti, že pokles jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je 50 %. V konaní o každej ďalšej žiadosti o priznanie vyššieho invalidného dôchodku treba jeho invaliditu posúdiť podľa § 29 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov aj podľa § 71 zákona o sociálnom poistení 30
51. **Preskúmanie zákonnosti rozhodnutia** - Rozhodnutie, ktorým odvolací orgán zrušil rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa nezakladá, nemení ani nezrušuje konkrétne práva alebo povinnosti fyzickej alebo právnickej osoby, preto nemôže byť predmetom súdneho preskúmania podľa V. časti O. s. p 32

Rozhodnutia a stanoviská vo veciach trestných

43.

STANOVISKO

trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky k rozdielnemu hodnoteniu trestného činu usmrtienia podľa § 149 ods. 4, ods. 5 Trestného zákona ako prečinu, resp. zločinu z 26. mája 2009.

Trestný čin spáchaný z nedbanlivosti je v zmysle ustanovenia § 10 ods. 1 písm. a) Trestného zákona vždy prečinom a to bez ohľadu na to, či niektorý zo znakov jeho kvalifikovanej skutkovej podstaty je možné naplniť aj úmyselným konaním.

Preto v prípade, ak sú naplnené znaky skutkovej podstaty trestného činu usmrtienia podľa § 149 ods. 1, ods. 4 alebo aj ods. 5 Trestného zákona, je takéto konanie prečinom, pretože na naplnenie znakov skutkovej podstaty tohto trestného činu vo vzťahu subjektívnej stránky konania páchatel'a a následku sa vyžaduje niektorá z foriem nedbanlivostného konania (§ 16 Trestného zákona).

Na tomto závere nemôže nič zmeniť ani skutočnosť, že páchatel' sa do stavu vylučujúceho spôsobilosť vykonávať činnosť súvisiacu s jeho zamestnaním, povolaním, postavením alebo ako vodiča dopravného prostriedku, požitím návykovej látky, priviedol vlastným úmyselným konaním, lebo následky uvedené v § 149 ods. 4 alebo 5 páchatel' spôsobil z nedbanlivosti.

Predseda trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v rámci činnosti podľa § 21 ods. 4 zákona č. 757/2004 Z. z. na základe podnetu Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky zistil, že v rozhodnutiach niektorých okresných súdov, napr. rozsudok Okresného súdu Žilina, sp. zn. 1 T 134/08, rozsudok Okresného súdu Zvolen, sp. zn. 4 T 45/08, na strane jednej a v rozhodnutiach iných okresných súdov, napr. rozsudok Okresného súdu Zvolen sp. zn. 5 T 6/08, rozsudok Okresného súdu Levice, sp. zn. 2 T 41/08, na strane druhej, nie je trestný čin usmrtienia podľa § 149 ods. 1 ods. 4, ods. 5 Trestného zákona jednotne hodnotený ako prečin, resp. zločin.

Niektoré súdy posudzujú ustanovenie § 149 ods. 1, ods. 4, ods. 5 Trestného zákona ako prečin (napr. rozsudok Okresného súdu Žilina, sp. zn. 1 T 134/08 z 10. novembra 2008 - obž. P. H., rozsudok Okresného súdu Zvolen, sp. zn. 4 T 45/08 z 25. apríla 2008 - obž. J. M., rozsudok Okresného súdu Levice, sp. zn. 2 T 174/08 z 12. novembra 2008 - obž. S. L.).

Iné súdy posudzujú toto isté ustanovenie pri skutkovo podobných činoch ako zločin (napr. rozsudok Okresného súdu Zvolen, sp. zn. 5 T 6/08 z 15. februára 2008 — obž. O. P., rozsudok Okresného súdu Zvolen, sp. zn. 4 T 152/07 z 20. júna 2008 — obž. P. G., v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 3 To 210/08 z 3. septembra 2008 a rozsudok Okresného súdu Levice, sp. zn. 2 T 41/08 z 20. júna 2008 - obž. J. O.).

V praxi súdov sa vyskytol aj prípad rozdielného právneho posudzovania tohto ustanovenia prvostupňovým a odvolacím súdom, keď Okresný súd Žilina rozsudkom, sp. zn. 28 T 107/07 zo dňa 23. apríla 2008, odsúdil obž. M. H. pre zločin usmrtienia podľa § 149 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona a Krajský súd v Žiline rozsudkom, sp. zn. 1 To 77/08 zo dňa 23. júla 2008, zmenil právne posúdenie skutku na prečin, ale bližšie dôvody tejto zmeny v odôvodnení rozhodnutia neuviedol.

Jednotné stanovisko na riešenie tejto problematiky má podstatný význam nielen pre ustálenie praxe rozhodovania na jednotlivých súdoch, ale najmä na rozhodovanie o trestoch pre páchatel'ov trestného činu usmrtienia podľa § 149 ods. 1, ods. 4, ods. 5 Trestného zákona, pri aplikácii ustanovenia § 41 ods. 2 Trestného zákona (použitie aspiračnej zásady) a taktiež pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody.

Odlíšné rozhodovanie súdov v naznačených prípadoch má totiž priamy dopad na vykonávacie konanie, najmä pri spomenutom rozhodovaní o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody, kde osoby, odsúdené pre spomínané konanie posúdené ako prečin môžu byť v zmysle ustanovenia § 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona podmiennečne prepustené z výkonu tohto trestu po výkone jeho polovice, ale osoby, u ktorých bolo podobné konanie právne posúdené ako zločin tej istej skutkovej podstaty, môžu byť podľa § 66 ods. 1 písm. b) Trestného zákona podmiennečne prepustené z výkonu tohto trestu až po plynutí dvoch tretín uloženého trestu.

Na odstránenie rozdielného výkladu ustanovenia § 149 ods. 1, ods. 4, ods. 5 Trestného zákona prikázal predseda trestnoprávneho kolégia podľa § 21 ods. 4 písm. d) zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, čl. VI písm. c), písm. d) Rozvrhu práce Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na rok 2009, Spr. 852/08 a článku 17 ods. 4 písm. c) Rokovacieho poriadku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

trestnoprávnemu kolégium Najvyššieho súdu, aby zaujalo stanovisko na zabezpečenie jednotného výkladu zákona v uvedenej otázke.

Súčasne predseda trestnoprávného kolégia podľa článku 15 ods. 3 citovaného rokovacieho poriadku požiadal o písomné vyjadrenie k posudzovanej otázke Generálnu prokuratúru SR, Ministerstvo spravodlivosti SR, krajské sudy v Bratislave, Trnave, Nitre, Trenčíne, Žiline, Banskej Bystrici, Prešove a v Košiciach, Vyšší vojenský súd v Trenčíne, Ústavný súd SR, právnické fakulty UK v Bratislave, UMB v Banskej Bystrici, UPJŠ v Košiciach, Trnavskej univerzity, Akadémiu PZ v Bratislave, Ministerstvo vnútra SR a Slovenskú advokátsku komoru.

Z uvedených žiadostí o vyjadrenie vyhovelí Generálna prokuratúra SR, Krajský súd v Trenčíne, Krajský súd v Prešove, Krajský súd v Nitre a Krajský súd v Trnave.

Krajské sudy v Prešove, Nitre, Trnave a v Trenčíne vyslovili názor, že každý trestný čin spáchaný z nedbanlivosti je prečinom, a to bez ohľadu na zákonom stanovenú trestnú sadzbu.

Naproti tomu Generálna prokuratúra SR uviedla, že pri trestnom čine usmrtenia podľa § 149 ods. 4, ods. 5 Trestného zákona ide o úmyselný trestný čin s nedbanlivostným následkom (usmrtenie iného). Na naplnenie subjektívnej stránky konania páchatel'a (vedomé požitie alkoholu alebo inej návykovej látky a následne vedomé vykonávanie určitej činnosti) sa vyžaduje úmyselné konanie. Skutková podstata trestného činu usmrtenia podľa § 149 ods. 4, ods. 5 Trestného zákona je preto zločinom.

Trestnoprávne kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej republiky s prihliadnutím na dôvody, ktoré viedli senáty Najvyššieho súdu SR k rozdielnym názorom a so zreteľom na obsah predložených vyjadrení zaujalo k posudzovanej otázke stanovisko, že správne výkladu zákona zodpovedá právny názor, že trestný čin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 4, ods. 5 Trestného zákona je nedbanlivostným trestným činom, a teda v zmysle § 10 ods. 1 písm. a) Trestného zákona je prečinom.

Podľa § 10 ods. 1 Trestného zákona prečin je

- a) trestný čin spáchaný z nedbanlivosti alebo
- b) úmyselný trestný čin, za ktorý tento zákon v osobitnej časti ustanovuje trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby neprevyšujúcou päť rokov.

Podľa § 11 ods. 1 Trestného zákona zločin je úmyselný trestný čin, za ktorý tento zákon v osobitnej časti ustanovuje trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby prevyšujúcou päť rokov.

Podľa ods. 2) cit. ustanovenia o zločin ide aj vtedy, ak v prísnejšej skutkovej podstate prečinu spáchaného úmyselne je ustanovená horná hranica trestnej sadzby prevyšujúca päť rokov.

Zo znenia vyššie citovaných ustanovení je zrejmé, že prečinom je každý trestný čin spáchaný niektorou z nedbanlivostných foriem zavinenia.

Aj prečin, pri ktorom zákon ustanovuje v kvalifikovanej skutkovej podstate trestnú sadzbu prevyšujúcu päť rokov, je zločinom len vtedy, keď ide v konaní páchatel'a o niektorú z úmyselných foriem zavinenia.

Na naplnenie znakov skutkovej podstaty trestného činu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 4, ods. 5 Trestného zákona vo vzťahu subjektívnej stránky konania páchatel'a a následku (usmrtenie inej osoby) sa vyžaduje niektorá z foriem nedbanlivostného konania podľa § 16 Trestného zákona.

Následkom uvedeného trestného činu nie je totiž stav vylučujúci spôsobilosť vykonávať činnosť súvisiacu so zamestnaním, povolaním a postavením páchatel'a alebo ako vodiča dopravného prostriedku, privodený požitím návykovej látky úmyselným konaním, ale týmto následkom je spôsobenie smrti iného z nedbanlivosti.

44.

ROZHODNUTIE

Trestného činu neuposlušnutia rozkazu podľa § 393 Trestného zákona sa môže dopustiť aj príslušník PZ, ktorý nenastúpi do služobnej pohotovosti v zásahovej skupine OR PZ, do ktorej bol určený rozkazom riaditeľa OR PZ a plánom služieb.

(Uznesenie Vyššieho vojenského súdu Trenčín zo 14. mája 2008, sp. zn. 5 To 10/2008)

Vyšší vojenský súd uvedeným uznesením na základe odvolania obžalovaného býv. npor. Mgr. G. H. proti rozsudku Vojenského obvodového súdu Prešov z 20. februára 2008, sp. zn. 1 T 24/2007, podľa § 321 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu a podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku vec vrátil súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Z o d ť o v o d n e n i a :

Rozsudkom Vojenského obvodového súdu Prešov, č. k. 1 T/24/2007-367 zo dňa 20. februára 2008, bol obžalovaný býv. npor. Mgr. G. H. podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku oslobodený spod obžaloby prokurátora VOP Prešov č. OPv 310/06 zo dňa 17. augusta 2007 pre skutok kvalifikovaný ako prečin neuposlušnutia rozkazu podľa § 393 ods. 1 Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť tak, že dňa 31. októbra 2006 v čase o 7.00 hod. v P., ako vyšetrovateľ Úradu justičnej a kriminálnej polície OR PZ Poprad, nenastúpil do služobnej pohotovosti v zásahovej skupine OR PZ Poprad, ktorú mal vykonávať do 19.00 hod. toho istého dňa, a do ktorej bol určený na základe rozkazu riaditeľa OR PZ v Poprade č. 50, č. p.: ORP-444/VO-2006 zo dňa 21. septembra 2006 a plánu služieb, č. p.: ORP-72-30/JKP-2006 zo dňa 2. októbra 2006, s ktorými bol riadne a včas oboznámený, pretože tento skutok nie je trestným činom.

Citovaný rozsudok nenadobudol právoplatnosť, pretože bol v zákonnej lehote napadnutý odvolaním prokurátorky Vojenskej obvodnej prokuratúry Prešov.

Prokurátorka v písomnom odvolaní podanom dňa 29. februára 2008 napadla výrok vyššie citovaného rozsudku, ktorým bol obžalovaný oslobodený spod obžaloby a odvolanie podala v neprospech obžalovaného. Odvolanie odôvodnila tým, že sa nestotožňuje s právnym názorom súdu prvého stupňa, podľa ktorého obžalovaný nedostal od svojich nadriadených rozkaz na nástup do predmetnej služby, teda že nebola prejavená vôľa nadriadených v rámci subordinácie, aby obžalovaný do služby nastúpil. Prokurátorka vyslovila názor, že rozkaz konštatovaný v skutkovej vete obžaloby spolu s príslušným plánom služieb je rozkazom tak, ako ho predpokladá ustanovenie § 393 ods. 1 Trestného zákona, tento bol vydaný v súlade s platnými internými predpismi PZ SR, služobným postupom, pričom obžalovaný tento rozkaz nevykonával, hoci s ním bol riadne a včas oboznámený. Na základe uvedeného podľa názoru prokurátorky obžalovaný svojím konaním naplnil všetky pojmové znaky skutkovej podstaty prečinu neuposlušnutia rozkazu podľa § 393 ods. 1 Trestného zákona. Preto navrhla napadnutý rozsudok zrušiť podľa § 321 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku a podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku vec vrátiť súdu prvého stupňa, aby ju znovu prejednal a rozhodol.

Obžalovaný sa prostredníctvom svojho obhajcu písomne vyjadril k odvolaniu prokurátorky. Poukázal na to, že rozkaz riaditeľa OR PZ Poprad č. 50/2006 nie je adresovaný obžalovanému, ktorý v ňom nie je uvedený ani menovite, ani funkčne. Poukázal na ustanovenie č. 12 predpisu Zák. 3 „Základný poriadok Ozbrojených síl Slovenskej republiky“, v súvislosti s ktorým ustanovením vyslovil záver, že ústny rozkaz obžalovanému nevydal nikto, čo mali potvrdiť bezprostrední nadriadení obžalovaného. Podľa jeho názoru nebol predložený nijaký dôkaz, že by obžalovaný dostal rozkaz v písomnej forme. Obžalovaný vyslovil záver, že jeho nenastúpenie do služby nie je možné posúdiť ako neuposlušnutie rozkazu, nakoľko jeho nástup do služby nebol určený rozkazom. Obžalovaný považoval skutkový stav zistený súdom prvého stupňa za správny, ako aj jeho právne posúdenie, a preto navrhol, aby odvolací súd v celom rozsahu zamietol odvolanie prokurátorky proti napadnutému rozsudku ako nedôvodné a potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne.

Na verejnom zasadnutí v konaní pred odvolacím súdom prokurátor vyššej vojenskej prokuratúry zotrval na odvolaní prokurátorky Vojenskej obvodnej prokuratúry Prešov proti napadnutému rozsudku a v plnom rozsahu sa stotožnil s jeho dôvodmi. Navrhol, aby Vyšší vojenský súd podľa § 321 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku zrušil

napadnutý rozsudok a podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku vrátil vec súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Obhajca obžalovaného na verejnom zasadnutí uviedol, že zotrúva na všetkých svojich písomných a ústnych prednesoch, a navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správny z dôvodu, že v konaní nebolo preukázané, že by obžalovaný porušil rozkaz, či už písomný alebo ústny. Obžalovaný sa v plnom rozsahu stotožnil s vyjadrením svojho obhajcu.

Vyšší vojenský súd Trenčín ako odvolací súd, nezistiac dôvody na zamietnutie odvolania prokurátorky podľa § 316 ods. 1 Trestného poriadku a ani dôvody na zrušenie napadnutého rozsudku podľa § 316 ods. 3 Trestného poriadku, preskúmal podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého výroku rozsudku, ktorým bol obžalovaný oslobodený spod obžaloby, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo, prihliadajúc pritom na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, avšak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku. V medziach svojej prieskumnej povinnosti dospel k záveru, že odvolanie prokurátorky Vojenskej obvodnej prokuratúry Prešov proti napadnutému rozsudku je dôvodné.

Z napadnutého rozsudku, ako aj z jeho odôvodnenia vyplýva, že podľa skutkových záverov súdu prvého stupňa sa stal skutok, pre ktorý bola podaná obžaloba, pričom súd prvého stupňa na základe vykonaných dôkazov zistil, že obžalovaný bol určený do služby dňa 31. októbra 2006 v rámci písomného plánu služieb. Z dôvodu, podľa ktorého bol obžalovaný oslobodený spod obžaloby, ako aj z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že súd prvého stupňa nemal pochybnosti o tom, že obžalovaný mal byť s písomným plánom služieb včas oboznámený. Ako vyplýva z odvolania prokurátorky proti napadnutému rozsudku a z vyjadrenia obžalovaného k odvolaniu, strany v tomto konaní sa v plnom rozsahu stotožnili so skutkovými zisteniami súdu prvého stupňa, avšak mali rozdielne názory na právne posúdenie zisteného skutkového stavu veci súdom prvého stupňa

V súvislosti s právnou otázkou, či bol v danom prípade obžalovanému daný rozkaz, ktorý bol povinný splniť, súd prvého stupňa dospel k negatívne záveru. Nepovažoval rozkaz riaditeľa OR PZ Poprad č. 50 zo dňa 21. septembra 2006, č. p.: ORP-444/VO-2006, za rozkaz daný obžalovanému z dôvodu, že tento rozkaz zaväzoval funkcionárov, ale nie radových policajtov, medzi ktorých možno zaradiť obžalovaného. Preto považoval tento rozkaz vo vzťahu k obžalovanému za nulitný. Skutočnosť, že obžalovaný bol určený do služby dňa 31. októbra 2006 v písomnom pláne služieb, právne posúdil tak, že išlo o pokyn nadriadených vyjadrený konkludentným spôsobom vo vzťahu k osobe obžalovaného, pričom považoval takéto určenie obžalovaného do služby vo vzťahu k jeho osobe za pokyn nadriadených. Preto nenastúpenie obžalovaného do služby podľa tohto plánu nepovažoval za nerešpektovanie rozkazu.

Senát Vyššieho vojenského súdu Trenčín, ako odvolací súd, prejednávajúci túto vec, sa nestotožnil s právnym názorom súdu prvého stupňa v tom smere, že určenie obžalovaného do služby v zásahovej skupine podľa skutkovej vety obžaloby nebolo obžalovanému dané rozkazom naplňajúcim pojmové znaky rozkazu v zmysle § 393 ods. Trestného zákona

K otázke pojmu rozkaz v zmysle § 393 ods. 1 Trestného poriadku odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že rozkaz je prejav vôle nadriadeného, ktorý ním ukladá podriadenému konkrétnu povinnosť niečo vykonať alebo zdržať sa určitého konania. Vzťahuje sa na určitý podriadeného alebo na určitý okruh podriadených, pričom zakladá povinnosť podriadeného splniť rozkaz ihneď alebo v stanovenom čase. Právo nadriadeného vydávať rozkazy vyplýva zo splnomocnenia daného mu zákonmi, ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi a internými normatívnymi aktmi. Rozkaz sa musí vzťahovať iba na takú konkrétnu činnosť, ktorá vyplýva z úloh ozbrojených síl, ozbrojeného bezpečnostného zboru alebo ozbrojeného zboru a súvisí s týmito úlohami. Pokiaľ ide o formu rozkazu vzhľadom na to, že rozkaz má operatívny charakter, nie je možné klásť dôraz na jeho formálnu stránku ako na podstatnú náležitosť rozkazu, ale je nevyhnutné vychádzať z obsahu prejavenej vôle nadriadeného, nakoľko nie je možné vyčerpávajúcim spôsobom zdefinovať situácie, za ktorých môže byť rozkaz vydaný. Odvolací súd vyjadruje súhlas s tým, že rozkaz má byť stručný, presný a jasný, pričom tieto náležitosti rozkazu treba posudzovať vo vzťahu k vyššie uvedeným pojmovým znakom rozkazu.

Vzhľadom na uvedené vyvstáva otázka, či skutkové zistenia súdu prvého stupňa naplňajú pojmové znaky trestného činu neuposlušnosti rozkazu podľa § 393 ods. 1 Trestného zákona. Z hľadiska subjektu trestného činu súd prvého stupňa dospel k správne právnemu záveru, že obžalovaný bol v žalovanej dobe špeciálnou osobou, ktorá sa mohla dopustiť uvedeného trestného činu [§ 128 ods. 3 písm. a) a § 128 ods. 9 Trestného zákona]. Odvolací súd sa však nestotožnil s právnym názorom súdu prvého stupňa, podľa ktorého určenie obžalovaného do služby bolo vykonané pokynom.

Určenie obžalovaného do služby naplňa pojmový znak rozkazu, ktorým je uloženie povinnosti niečo vykonať, nakoľko obžalovanému malo byť uložené nastúpiť do konkrétnej služby. Pokiaľ ide o samotný plán služieb, podľa

ktorého mal obžalovaný nastúpiť do služby, niet pochyb o tom, že plán služieb vyjadroval vôľu nadriadených, aby obžalovaný nastúpil do predmetnej služby, pričom tento plán vykonával rozkaz riaditeľa OR PZ v Poprade č. 50, č. p.: ORP-444/VO-2006 zo dňa 21. septembra 006. Tento prejav vôle nadriadených obžalovaného spĺňal aj podmienku časovej určitosti, lebo čas nástupu a trvania služby bol v pláne rigorózne určený. Bezpochyby možno tiež konštatovať, že určenie predmetnej služby obžalovanému súviselo s plnením úloh Policajného zboru v zmysle § 1 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov. Preto podľa názoru odvolacieho súdu plán služieb, ktorým bol obžalovaný určený do služby, naplňa vyššie uvedené pojmové znaky rozkazu v zmysle § 393 ods. 1 Trestného zákona.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie prokurátorky proti napadnutému rozsudku je dôvodné, nakoľko napadnutým rozsudkom bolo porušené ustanovenie § 393 ods. 1 Trestného zákona. Preto odvolací súd podľa § 321 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu. Keďže odvolací súd podľa § 322 ods. 4 písm. a) Trestného poriadku nemôže sám uznať obžalovaného za vinného zo skutku, pre ktorý bol napadnutým rozsudkom oslobodený, podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku vrátil vec súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Po vrátení veci na došetrenie bude súd prvého stupňa povinný znovu právne posúdiť zistený skutkový stav veci. Pri tomto novom právnom posúdení veci v zmysle § 327 ods. 1 Trestného poriadku bude musieť vychádzať z právneho názoru odvolacieho súdu v otázke posudzovania pojmových znakov rozkazu v zmysle § 393 ods. 1 Trestného zákona. Odvolací súd pritom zdôrazňuje, že na posúdenie, či v danom prípade bol obžalovanému uložený rozkaz, nie je podstatná otázka formy aktu riadenia, ale jeho obsah. Rozkaz, ako akt riadenia vyžaduje, aby išlo o prejav vôle nadriadeného vyjadrený akoukoľvek formou uložiť podriadenému konkrétnu povinnosť niečo vykonať alebo zdržať sa určitého konania v súvislosti s plnením úloh Policajného zboru podľa § 1 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Až po zohľadnení vyššie uvedeného právneho názoru odvolacieho súdu bude môcť súd prvého stupňa rozhodnúť v súlade so zákonom.

45.

ROZHODNUTIE

Ak páchatel predloží falošné vysvedčenie o dosiahnutom vzdelaní s cieľom dosiahnuť preradenie na vyššiu funkciu, kde sa takéto vzdelanie vyžaduje, pričom po určitú dobu poberá finančné náležitosti vyplývajúcej z tejto funkcie, dopúšťa sa trestného činu falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky podľa § 352 Trestného zákona v jednočinnom (ideálnom) súbehu s trestným činom podvodu podľa § 221 Trestného zákona.

(Uznesenie Vyššieho vojenského súdu Trenčín z 22. júla 2008, sp. zn. 5 To 17/2008)

Vyšší vojenský súd na odvolanie obžalovaného býv. mjr. PZ V. S. a poškodeného Ministerstva vnútra SR Bratislava proti rozsudku Vojenského obvodového súdu Prešov zo 14. apríla 2008, sp. zn. 1 T 34/2007, uvedeným uznesením podľa § 321 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu, podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku vec vrátil súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol a podľa § 316 ods. 1 Trestného poriadku zamietol odvolanie poškodeného, pretože bolo podané neoprávnenou osobou.

Z o d ō v o d n e n i a :

1) Rozsudkom Vojenského obvodového súdu v Prešove, sp. zn. 1T/34/2007-130, bolo podľa § 281 ods. 1 Trestného poriadku v spojení s § 9 ods. 1, písm. a) Trestného poriadku zastavené trestné stíhanie obžalovaného býv. mjr. PZ V. S., pre skutok kvalifikovaný obžalobou prokurátora VOP Prešov, OPv-168/07 zo dňa 8. novembra 2007 ako pokračovací prečin falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky podľa § 352 ods. 1 Trestného zákona, ktorý spáchal tak, že dňa 24. augusta 2000 na personálnom oddelení KR PZ Košice predložil falošné vysvedčenie o štátnej skúške č. X. z 15. júna 2000 a falošný diplom č. X. z 15. júna 2000 o skončení vysokoškolského štúdia na Filozofickej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove, ktoré si zadovážil doposiaľ nezisteným spôsobom a v nezistenom čase a mieste, pretože trestné stíhanie je premlčané.

Podľa § 281 ods. 3 Trestného poriadku súd poškodeného Ministerstvo vnútra SR Bratislava so svojím nárokom na náhradu škody odkázal na občianske súdne konanie.

2) Podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku súd ďalej oslobodil obžalovaného býv. mjr. PZ V. S. a spod obžaloby prokurátora VOP Prešov, OPv-168/07 zo dňa 8. novembra 2007, pre skutok kvalifikovaný ako pokračovací prečin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona v jednočinnom súbehu s pokračovacím prečinom falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky podľa § 352 ods. 1 Trestného zákona, ktorý mal spáchať tak, že v období od 1. augusta 2001 do 31. decembra 2006 neoprávnenne poberal platové a iné náležitosti v súvislosti s výkonom funkcií v Policajnom zbore SR, do ktorých bol zaradený na základe falošného vysvedčenia o štátnej skúške č. X. z 15. júna 2000 a falošného diplomu č. X. z 15. júna 2000 o skončení vysokoškolského štúdia na filozofickej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove, a to dňa 1. augusta 2001 personálnym rozkazom nadriadeného č. X. zo 6. júla 2001 do funkcie starší referent - špecialista v pôsobnosti Krajského riaditeľa PZ Košice a dňa 1. februára 2003 personálnym rozkazom nadriadeného č. X. z 22. januára 2003 do funkcie vedúceho zmeny operačného strediska vnútorného odboru Krajského riaditeľstva PZ Košice, na ktoré nespĺňal kvalifikačné predpoklady, vo výške najmenej 263 751,- Sk, pretože skutok nie je trestným činom.

Podľa § 288 ods. 3 Trestného poriadku súd poškodeného Ministerstvo vnútra SR Bratislava so svojím nárokom na náhradu škody odkázal na občianske súdne konanie.

Tento rozsudok nenadobudol právoplatnosť, pretože bol v zákonnej lehote napadnutý odvolaniami Vojenského obvodného prokurátora Prešov v neprospech obžalovaného, a to pokiaľ ide o obidva výroky rozsudku, ako aj poškodeného Ministerstva vnútra SR Bratislava. Prokurátor vo svojom odvolaní namietal, že sa nestotožňuje s rozhodnutím súdu prvého stupňa z toho dôvodu, že podľa jeho názoru v žalovanom skutku ide o jednočinný súbeh žalovaných trestných činov, pretože obžalovaný sa svojho konania dopustil jedným činom, nakoľko falšovanú verejnú listinu úmyselne použil ako pravú a tento protiprávny stav vedome dlhodobo udržiaval. Má za to, že obžalovaný sa dopustil trváceho trestného činu. Postup súdu prvého stupňa bol v rozpore so zákonom a neprichádzalo tu do úvahy zastavenie trestného stíhania. Navyše, v odvolaní namietal, že v zmysle § 235 písm. e) Trestného

poriadku boli v obžalobe navrhnuté dôkazy, ktoré prokurátor mienil na hlavnom pojednávaní vykonať, okrem iných aj čítanie svedeckých výpovedí svedkov S. a S., s čím obhajca nesúhlasil a výslovne trval na osobnom výsluchu týchto svedkov, pričom nie je zrejmé, z akého dôvodu súd nepovažoval tieto výsluchy za potrebné a uvedené dôkazy vypustil. Napokon namietal aj postup súdu prvého stupňa, ktorý rozsudkom rozhodol o zastavení trestného stíhania, čo podľa jeho názoru malo byť urobené uznesením. Žiadal, aby odvolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa a vec mu vrátil na nové konanie a rozhodnutie.

Poškodené Ministerstvo vnútra SR Bratislava vo svojom odvolaní namietalo rozsudok súdu prvého stupňa z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci. V odvolaní sa podrobne zaoberá tým, prečo podľa jeho názoru boli naplnené znaky skutkovej podstaty žalovaných trestných činov, ktorých sa mal obžalovaný dopustiť v jednočinnom súbehu, pričom týmto svojim konaním spôsobil Ministerstvu vnútra SR škodu. Nestotožnil sa s názorom súdu prvého stupňa, ktorý potom skutok rozdelil a v jednej časti trestné stíhanie zastavil a v druhej časti oslobodil. Podľa jeho názoru premlčacia doba skutku, ktorého sa mal dopustiť obžalovaný, neuplynula. Zástupkyňa poškodeného na verejnom zasadnutí navrhla zrušiť rozsudok súdu prvého stupňa a vec vrátiť tomuto na nové konanie a rozhodnutie a obžalovaného zaviazat' k náhrade škody.

Vyšší vojenský prokurátor na verejnom zasadnutí modifikoval odvolanie podriadeného prokurátora v tom smere, že sa nestotožňuje s týmto odvolaním v tej časti, že skutok uvedený v bode 1) napadnutého rozsudku považuje podriadený prokurátor za trváci trestný čin falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky podľa § 352 ods. 1 Trestného zákona, pričom podľa jeho názoru súd prvého stupňa správne rozhodol, keď z dôvodu premlčania trestné stíhanie v tejto časti zastavil. Pochybil však formálne, pokiaľ tak urobil rozsudkom a nie uznesením. Pokiaľ sa týka odvolania voči oslobodzujúcej časti rozsudku pre trestný čin podvodu podľa § 321 ods. 1 Trestného zákona, tu sa v plnej miere pridržiaval podaného odvolania. Žiadal preto, aby odvolací súd zrušil podľa § 321 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku napadnutý rozsudok v celom rozsahu a vec vrátil súdu prvého stupňa na nové prejednanie. K odvolaniu poškodeného sa vyjadril tak, že tomuto v časti navrhol vyhovieť a v ďalšej časti toto zamietnuť podľa § 316 ods. 1 Trestného poriadku, pretože poškodený môže v zmysle § 307 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odvolaním napadnúť len nesprávnosť výroku o náhrade škody.

Z dôvodu odvolania vojenského obvodného prokurátora odvolací súd podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, a to aj z hľadiska možných chýb, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku a dospel k záveru, že odvolaniu vojenského prokurátora treba vyhovieť.

Odvolací súd preskúmaním napadnutého rozsudku, ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, zistil, že súd prvého stupňa predovšetkým pochybil v tom smere, pokiaľ skutok uvedený v obžalobe vojenského obvodného prokurátora právne posúdil ako dva samostatné trestné činy, a to ako trestný čin falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate a úradnej uzávery podľa § 176 ods. 1 Trestného zákona, účinného do 31. decembra 2005, následne na čo trestné stíhanie pre tento skutok z dôvodu premlčania zastavil a pokiaľ ide o ďalšiu časť skutku, toto posúdil ako samostatný trestný čin podvodu podľa § 221 ods. 1, 2 Trestného zákona, pričom obžalovaného pre tento skutok oslobodil. Podľa názoru odvolacieho súdu, vychádzajúc z okolností prípadu spočívajúcich v tom, že obžalovaný po tom, ako predložil svojim nadriadeným falošný doklad o ukončení vysokoškolského vzdelania druhého stupňa, požiadal (aj keď síce po uplynutí doby 10 mesiacov), z dôvodu nadobudnutia potrebného vzdelania o zaradenie na vyššiu funkciu, v dôsledku čoho mu vznikol nárok na vyššie finančné ohodnotenie, o čom sa odvolací súd ešte ďalej zmieni, ide v tomto prípade jednoznačne o jednočinný súbeh týchto konaní, pretože už pri páchaní prečinu falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky podľa § 352 ods. 1 Trestného zákona súčasne sledoval získanie prospechu páchaním ďalšieho trestného činu podvodu. Uvedený prípad nemožno stotožňovať s inými prípadmi, kde páchatelia už boli zaradení na funkcie vyžadujúce určité vzdelanie a potom na výzvu zamestnávateľa doložili falošné predpísané doklady o vzdelaní. Práve tento moment, že obžalovaný sám požiadal po predložení falošného vysvedčenia o zaradenie na vyššiu funkciu, podľa názoru odvolacieho súdu zakladá právny záver o jednočinnom súbehu takýchto konaní páchatela. Vzhľadom na tento právny záver teda nemôže prichádzať do úvahy premlčanie trestného stíhania pre prečin falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky podľa § 352 ods. 1 Trestného zákona. Naviac, obžalovaný páchanie trestnej činnosti ukončil po 1. januári 2006, a teda jeho konanie, pokiaľ sa týka uvedeného trestného činu, nemožno právne kvalifikovať podľa Trestného zákona, účinného do 31. decembra 2005. Okrem týchto pochybení súd prvého stupňa pochybil procesné aj v tom, že trestné stíhanie pre prvý skutok zastavil rozsudkom. V zmysle § 281 Trestného poriadku, mal rozhodnúť uznesením, proti ktorému môže prokurátor a poškodený podať sťažnosť.

Ďalšie pochybenie súdu prvého stupňa spočívalo v tom, že sa nevysporiadal dôsledne so všetkými okolnosťami významnými na rozhodnutie a o správnom skutkových výrokov vznikli pochybnosti, v dôsledku čoho bude potrebné vykonať ďalšie stranami navrhnuté dôkazy. Týka sa to konania obžalovaného spočívajúceho v poberaní platových a iných náležitostí v súvislosti s výkonom funkcie, na ktorú bol na základe falošného dokladu o ukončení vysokoškolského vzdelania na vlastnú žiadosť zaradený. Súd prvého stupňa, pokiaľ obžalovaného pre toto konanie oslobodil, sa zaoberal iba tou okolnosťou, že obžalovaný riadne svoju prácu vykonával, za čo mu bol právom vyplácaný služobný príjem a následne od tohto služobného príjmu aj závislé odhodné a výsluhový príspevok. Jednoznačne odmietol, že by bola Ministerstvu vnútra SR Bratislava spôsobená nejaká škoda, ako pojmový znak podvodu a nepovažoval za potrebné k tejto otázke vypočuť svedkov navrhovaných prokurátorom, ale aj obhajobou. Podľa názoru odvolacieho súdu ide o predčasný záver, s ktorým sa odvolací súd nestotožnil.

Na jednej strane je síce faktom, že obžalovaný po zaradení na vyššiu funkciu si túto vykonával zodpovedne, o čom svedčí jeho hodnotenie a že teda odmenu za prácu si zaslúžil. Podľa § 84 ods. 1 zákona č. 7E/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže a Železničnej polície, účinného v čase činu, služobný príjem tvoria viaceré zložky, okrem iného funkčný plat a pod písm. c) cit. ustanovenia aj hodnotný príplatok. Že si obžalovaný svoj funkčný plat v zásade zaslúžil, o tom nemá pochybnosti ani odvolací súd a stotožnil sa s právnym záverom súdu prvého stupňa, že jeho vyplácaním škoda nevznikla.

Podľa § 23 ods. 1 písm. a) cit. zákona má však policajt nárok na povýšenie do vyššej hodnosti, ak spĺňa súčasne podmienky, že je ustanovený alebo vymenovaný do funkcie, pre ktorú je plánovaná vyššia hodnosť, než akú skutočne má, a to najvyššie do hodnosti nadporučika, ak má úplné stredné vzdelanie (čo bol prípad obžalovaného), alebo najvyššie do hodnosti majora, ak má vysokoškolské vzdelanie bakalárske, alebo do hodnosti podplukovníka a vyššie, ak má vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa. Ustanovenie § 24 ods. 1 cit. zákona ďalej ustanovuje kvalifikačné predpoklady na povýšenie do hodnosti, kde pod písm. c) treba na povýšenie do hodnosti kapitána a majora vysokoškolské vzdelanie získané bakalárskym štúdiom a špeciálne policajné vzdelanie, čím musia byť naplnené obidve tieto podmienky. Podľa názoru odvolacieho súdu je teda zrejmé, že za obdobie, od ktorého bol obžalovaný povýšený do hodnosti kapitána a vyššie, poberal časť príslušného hodnotného príplatku tak, ako je tento uvedený v § 87 ods. 1 cit. zákona, neoprávnene. Práve v tomto rozdiel v hodnotnom treba vidieť vznik škody ako kvalifikačného znaku trestného činu podvodu.

Podľa § 206 ods. 3 cit. zákona výška dávok výsluhového zabezpečenia závisí, okrem iného, aj od výšky priznaného služobného platu. Podľa § 207 ods. 1 cit. zákona základná výška odhodného je posledný priznaný služobný plat. Podľa § 84 ods. 2 cit. zákona služobný plat tvoria zložky, medzi ktoré patrí aj hodnotný príplatok. Je teda zrejmé, že pokiaľ obžalovaný poberal časť hodnotného príplatku neoprávnene a tento bol započítaný do vymeriavacieho základu na výšku dávok výsluhového zabezpečenia, išlo by už o neoprávnené obohatenie a Ministerstvu vnútra SR Bratislava by bola týmto jeho konaním jednoznačne spôsobená škoda. A práve k tejto otázke sa musia podrobne vyjadriť svedkovia S., P. a S., ktorý dôkaz však súd prvého stupňa nepovažoval za potrebné vykonať.

Vychádzajúc z vyššie uvedených pochybení, zrušil potom odvolací súd podľa § 321 ods. 1 písm. b), písm. c), písm. d) Trestného poriadku rozsudok súdu prvého stupňa v celom rozsahu a vec vrátil tomuto súdu podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku, aby ju v potrebnom rozsahu znova prejednal a rozhodol.

V prvom rade bude potrebné v novom konaní ustáliť výsluchom uvedených svedkov, či obžalovaný, vzhľadom na nedostatok predpísaného vzdelania, mohol byť povyšovaný podľa cit. zákona, od kedy bol povýšený do hodnosti kapitána a následne majora, či poškodenému Ministerstvu vnútra SR vznikla tým škoda a následne ustáliť výšku spôsobenej škody tak, ako je to podrobne uvedené. Pri preukázaní viny obžalovaného pre prečin podvodu v zmysle § 221 Trestného zákona bude však musieť súd prvého stupňa právnu kvalifikáciu týkajúcu sa prečinu falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky podľa § 352 ods. 1 Trestného zákona vypustiť. Ako už bolo konštatované, ide o jednočinný súbeh týchto trestných činov a v prípade zastavenia trestného stíhania pre časť skutku by došlo k zastaveniu trestného stíhania pre celý skutok.

Súd prvého stupňa takto musí postupovať z toho dôvodu, že pre prečin falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky podľa § 352 ods. 1 Trestného zákona už trestné stíhanie zastavil a následné uznanie viny za tento prečin by bolo v neprospech obžalovaného, vzhľadom na neexistenciu odvolania vojenského obvodného prokurátora v jeho neprospech s poukazom na modifikované odvolanie Vyším vojenským prokurátorom Trenčín na verejnom zasadnutí, ktorý namietal iba procesno-právne pochybenie v postupe súdu prvého stupňa a so zastavením trestného stíhania pre prvý skutok sa stotožnil. Podľa názoru odvolacieho súdu, pokiaľ sa týka prvého skutku uvedeného v rozsudku súdu prvého stupňa, nemožno potom odvolanie prokurátora považovať za podané v neprospech obžalovaného.

Pokiaľ ide o odvolanie poškodeného Ministerstva vnútra SR Bratislava, toto odvolací súd považoval za potrebné zamietnuť podľa § 316 ods. 1 Trestného poriadku, ako podané osobou neoprávnenou, pretože poškodený nie je oprávnený podať odvolanie proti skutkovým zisteniam, ani výrokom o vine, resp. treste, rozsudku súdu prvého stupňa, ale v zmysle § 307 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku iba pre nesprávnosť výroku o náhrade škody.

Z takto rozvedených dôvodov rozhodol preto odvolací súd tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

**Rozhodnutia a stanoviská vo veciach občianskoprávných, obchodných a
správnych**

46.

ROZHODNUTIE

Zmluva o postúpení pohľadávky uzavretá v rozpore s ustanovením § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka je absolútne neplatným právnym úkonom (§ 39 Občianskeho zákonníka).

Návrh na určenie neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky môže podať aj dlžník, ak preukáže, že má na tomto určení naliehavý právny záujem [§ 80 písm. c) O. s. p.]; nie je rozhodujúce, či mu postúpenie oznámil postupca alebo preukázal postupník.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. januára 2009, sp. zn. 1 Cdo 76/2007)

Okresný súd Nitra rozsudkom z 5. apríla 2006, č. k. 14 C 123/2004-221, zamietol návrh, ktorým sa navrhovateľ domáhal určenia neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky uzatvorenej 11. februára 2004 medzi odporcom 2/ ako postupcom a odporcom 1/ ako postupníkom a týkajúcej sa pohľadávky zo zmluvy o hypotekárnom úvere č. 0231315210 z 18. decembra 2000. Odporcovi 1/ nepriznal náhradu trov konania a uložil navrhovateľovi povinnosť zaplatiť odporcovi 2/ náhradu trov konania v sume 800,— Sk (26,56 €). Svoje rozhodnutie vo veci samej odôvodnil tým, že nie je naliehavý právny záujem na požadovanom určení [§ 80 písm. c) O. s. p.], lebo právne postavenie navrhovateľa ako dlžníka sa zmluvou o postúpení pohľadávky nezmenilo, nestalo neistým, keď navrhovateľ má aj naďalej záväzok voči veriteľovi, ktorým už nie je odporca 2/, ale odporca 1/- Zároveň dospel k záveru, že nie je splnená ani aktívna legitímácia navrhovateľa, nakoľko nebol účastníkom predmetnej zmluvy a ani vyhovujúci rozsudok by nemal priaznivý dopad na jeho právne postavenie. Napokon mal za nepreukázanú neplatnosť napadnutej zmluvy podľa § 39 Občianskeho zákonníka, keďže podľa § 38 ods. 9 zákona č. 21/1992 Zb. o bankách (platného v čase uzatvorenia zmluvy o hypotekárnom úvere) mala banka za splnenia tam uvedených podmienok právo svoju pohľadávku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou, pričom sa súd nestotožnil s tvrdením navrhovateľa, že podľa bodu 14 Obchodných podmienok S. s., a. s., pre poskytovanie hypotekárnych úverov, ktoré tvorili neoddeliteľnú súčasť zmluvy o hypotekárnom úvere, bolo vylúčené postúpenie pohľadávky odporcom 2/ inej osobe, ktorá nie je bankou, aj bez súhlasu dlžníka. Napadnutá zmluva svojím obsahom alebo účelom, zákonu neodporuje a ani ho neobchádza a ani sa neprieči dobrým mravom. Výrok o trovách konania odôvodnil aplikáciou § 142 ods. 1 O. s. p.

Krajský súd v Nitre na odvolanie navrhovateľa rozsudkom z 15. februára 2007, sp. zn. 8 Co 177/2006, rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že určil, že zmluva o postúpení pohľadávky uzatvorená 11. februára 2004 medzi odporcom 2/ ako postupcom a odporcom 1/ ako postupníkom a týkajúca sa pohľadávky zo zmluvy o hypotekárnom úvere č. 0231315210 z 18. decembra 2000 je neplatná. Odporcom 1/ a 2/ uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania v sume 4 000,— Sk (132,78 €). Odvolací súd dospel k záveru, že navrhovateľ má na podanom návrhu naliehavý právny záujem a že tento jeho návrh je i dôvodný. Vyšiel z toho, že navrhovateľovi patrí právo na súdnu ochranu proti úkonu odporcu 2/ odporujúceho ich vzájomnému zmluvnému dojednaniu a zákonným predpisom, pričom podaným návrhom sa vyrieši jeho právna neistota v tom smere, kto je jeho veriteľom. Zo znenia článku 14 Obchodných podmienok odporcu 2/ tvoriacich neoddeliteľnú súčasť zmluvy o hypotekárnom úvere z 18. decembra 2000 nevyplýva možnosť postúpenia pohľadávky inej osobe ako banke, z čoho vyvodil, že predmetná zmluva uzatvorená odporcami 11. februára 2004 je absolútne neplatným právnym úkonom v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor s ustanovením § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Podľa odvolacieho súdu navyše postúpenie odporovalo aj zákonu o bankách, keďže veriteľom z hypotekárneho úveru môže byť podľa zákona o bankách len banka a odporca 2/ pred uzatvorením napadnutej zmluvy úverový vzťah zo zmluvy o hypotekárnom úvere neukončil odstúpením od zmluvy alebo zaplacením všetkých pohľadávok a príslušenstva. Výrok o trovách konania odôvodnil ustanovením § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie odporca 2/, ktorý navrhol rozsudok zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. V dovolaní namietal nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom. Nestotožnil sa s právnym názorom, že navrhovateľ mal na určení neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky naliehavý právny záujem [§ 80 písm. c) O. s. p.] namietajúc, že v postavení navrhovateľa sa nič nezmenilo, keďže zostal naďalej dlžníkom, ale voči novému veriteľovi. Tvrdil, že článok 14 Obchodných podmienok platných pri poskytnutí hypotekárneho úveru nevylučoval postúpenie pohľadávky inej osobe ako banke. Okrem toho v čase postúpenia pohľadávky odporca 2/ vydal s účinnosťou od 1. januára 2003 nové obchodné podmienky S. s., a. s., na poskytovanie hypotekárnych úverov fyzickým osobám, čo bolo v súlade s dohodnutými zmluvnými podmienkami, najmä článkom I. bod 4. Zmluvy o hypotekárnom úvere, v ktorých podmienkach postúpenie pohľadávky ako také

upravené nebolo. Možnosť postúpenia bola však upravená priamo v zákone o bankách č. 21/1992 Zb. v znení platnom v čase postúpenia, konkrétne v ustanovení § 38 ods. 8 a odporca 2/ mohol písomnou zmluvou postúpiť pohľadávku inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou, aj bez súhlasu klienta. Uviedol, s odvolaním sa na právny názor vyslovený v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 11. júna 2003, sp. zn. 4 Obo 210/01, že dlžník by sa mohol dovolávať neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky alebo jej neexistencie len vtedy, ak by postúpenie pohľadávky preukazoval zmluvou o postúpení postupník.

Navrhovateľ vo vyjadrení k dovolaniu navrhol dovolanie zamietnuť, resp. odmietnuť.

Odporca 1/sa k dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (243a ods. 1 O. s. p.) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v rozsahu podľa § 242 ods. 1 O. s. p. a dospel k záveru, že dovolanie nie je dôvodné.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

Občiansky súdny poriadok umožňuje účastníkovi podať dovolanie len z tých dôvodov, ktoré sú taxatívne uvedené v § 241 ods. 2 O. s. p. Dovolanie môže byť podané iba z dôvodu, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O. s. p.,
- b) konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uvedenými dovolacími dôvodmi, vrátane ich obsahového vymedzenia. Obligatórne sa zaoberá len vadami konania vymedzenými v § 237 O. s. p. a inými vadami konania, pokiaľ mali tieto za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 242 ods. 1 O. s. p.).

Odporca 2/ namietal v dovolaní, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci [§ 241 ods. 2 písm. c) O. s. p.] v otázke existencie naliehavého právneho záujmu, ktorý vyžaduje § 80 písm. c) O. s. p., a v otázke neplatnosti namietaného právneho úkonu -zmluvy o postúpení pohľadávky uzatvorenej 11. februára 2004 medzi odporcom 2/ a odporcom .

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Úlohou dovolacieho súdu v prípade dovolania, ktoré je odôvodnené nesprávnym právnym posúdením veci, je preskúmať, či odvolací súd na zistený skutkový stav použil správny právny predpis a či ho správne interpretoval.

Podľa § 80 O. s. p. návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o

- a) osobnom stave (o rozvoze, o neplatnosti manželstva, o určení, či tu manželstvo je alebo nie je, o určení rodičovstva, o osvojení, o spôsobilosti na právne úkony, o vyhlásení za mŕtveho);
- b) splnení povinností, ktorá vyplýva zo zákona, z právneho vzťahu alebo z porušenia práva;
- c) určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

Základnou podmienkou dôvodnosti a teda východiskom prípadnej úspešnosti určovacej žaloby podľa § 80 písm. c) O. s. p. je existencia naliehavého právneho záujmu na požadovanom právnom určení. Rozumie sa tým právny záujem navrhovateľa, ktorý musí byť v čase vyhlásenia rozsudku daný. Tento právny záujem musí byť kvalifikovaný, t. j. naliehavý. Posúdenie naliehavého právneho záujmu je otázkou právnej kvalifikácie rozhodujúcich skutočností. Spravidla je naliehavý právny záujem daný v prípade, keď sa nemožno domáhať priamo plnenia, tiež vtedy ak by bez tohto určenia bolo ohrozené právo navrhovateľa alebo ak by bez tohto určenia jeho právne postavenie bolo neisté.

Pre určovací návrh [§ 80 písm. c) O. s. p.] je charakteristická jeho preventívna povaha: jeho miesto (uplatnenie) je predovšetkým tam, kde ním možno odstrániť stav ohrozenia práva alebo neistoty v právnom vzťahu, ak k zodpovedajúcej náprave nemožno dospieť iným vhodným právnym prostriedkom, tiež v prípadoch, keď určovací návrh účinnejšie ako iné právne prostriedky vystihuje obsah a povahu príslušného právneho vzťahu a jeho prostredníctvom možno dosiahnuť úpravu, ktorá vytvára právny rámec a je zárukou odvrátenia alebo obmedzenia budúcich sporov účastníkov.

Po preskúmaní veci dospel dovolací súd k záveru, že rozsudok odvolacieho súdu zodpovedá uvedeným zásadám na posudzovanie naliehavého právneho záujmu navrhovateľa [§ 80 písm. c) O. s. p.].

Navrhovateľ po tom, čo mu bolo doručené oznámenie odporcu 2/ z 10. marca 2004 o postúpení pohľadávky odporcovi 1/, na túto skutočnosť hned' reagoval - podal na súde prvého stupňa (27. apríla 2004) návrh na určenie

neplatnosti tohto postúpenia, v ktorom okrem iného namietal, že takéto postúpenie (vzhľadom na jeho dohodu s odporcom 2/ — bod 14 Obchodných podmienok odporcu 2/, ktoré tvoria neoddeliteľnú časť zmluvy o hypotekárnom úvere) je neplatné pre rozpor s § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

Podľa § 524 ods. 1 Občianskeho zákonníka, veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému.

Podľa § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka, nemožno postúpiť pohľadávku, ak by postúpenie odporovalo dohode s dlžníkom.

K platnému postúpeniu pohľadávky teda v zásade nie je treba súhlas dlžníka (§ 524 ods. 1 Občianskeho zákonníka), avšak pohľadávku postúpiť nemožno, ak by postúpenie odporovalo dohode veriteľa s dlžníkom. Dlžník má v zmysle ustanovenia § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka možnosť, aby dohodou s veriteľom vopred vylúčil prípadné postúpenie pohľadávky inému, resp. obmedzil postúpenie pohľadávky iba na určité osoby a voči iným postúpenie pohľadávky takouto dohodou vylúčil. Je teda možné dohodnúť zákaz postúpenia pohľadávky ako všeobecný zákaz alebo len ako zákaz postúpenia pohľadávky určitým osobám, prípadne i tak, že veriteľ bez súhlasu dlžníka môže postúpiť pohľadávku len určitému subjektu (napr. banke); zároveň možno zákaz postúpenia vymedzovať aj vo vzťahu k času, t. j. na určitú dobu, prípadne bez časového obmedzenia. Ak veriteľ túto dohodu z dlžníkom nerešpektuje a postúpi pohľadávku napriek dohodnutému zakazu, ani dobrá viera postupníka, ktorý o tomto zákaze nevedel, nemôže zabrániť absolútnej neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky podľa § 39 Občianskeho zákonníka (pre rozpor obsahu tohto právneho úkonu so zákonom — ustanovením § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

Pokiaľ dohodou podľa § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka veriteľ s dlžníkom obmedzili, príp. vylúčili možnosť postúpenia pohľadávky, nemožno pri skúmaní naliehavého záujmu navrhovateľa, ktorý je dlžníkom, vystačiť len s takou úvahou, že postúpením nie je dlžník vo svojom právnom postavení dotknutý a že námietky, ktoré mal v čase postúpenia proti pohľadávke, zachovávajú sa mu aj po postúpení. Porušením dohody uzatvorenej podľa § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka je totiž nepochybne zneistené právne postavenie navrhovateľa ako dlžníka — účastníka záväzkového právneho vzťahu, ktorého pendant (protajšok) je konkrétny veriteľ (§ 488 Občianskeho zákonníka) a toho má uvedená dohoda fixovať — vylúčiť, resp. obmedziť možnosť zmeny v osobe veriteľa. Hoci z vecného posúdenia návrhu vyplynie, kto je veriteľom, určovací návrh okamžite sledujúci odstránenie neistoty navrhovateľa nie je vymedzený iba zreteľom na samotnú otázku adresáta, a tak aj možnosti plnenia (porovnaj dôsledky omeškania veriteľa, resp. neomeškania dlžníka - § 522, § 520 Občianskeho zákonníka), ale aj okolnosťami konkrétneho záväzkového vzťahu viažucimi sa k dohode podľa § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka a jej porušeniu.

Rozhodnutie o návrhu na určenie [§ 80 písm. c) O. s. p.] - vyhovie toľto návrhu síce netvorí prekážku právoplatne rozhodnutej veci (§ 159 ods. 3 O. s. p.) vo vzťahu k návrhu na plnenie, hoci by vychádzalo z rovnakého skutkového základu (na rozdiel od opačnej situácie, porovnaj R 110/2003), výrok právoplatného rozsudku na základe určovacieho návrhu je však záväzný nielen pre súd, ale aj pre tých istých účastníkov v prípadnom konaní o peňažné plnenie tvoriace príslušnú pohľadávku (§ 159 ods. 2 O. s. p.).

Vychádzajúc z týchto úvah možno za spôsobilý, resp. prípustný prostriedok súdnej ochrany práva považovať návrh dlžníka na určenie neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky pre rozpor s dohodou medzi dlžníkom a veriteľom (§ 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka), ktorý návrh je podaný bez zbytočného meškania (bezprostredne) po oznámení veriteľa (postupcu) o postúpení pohľadávky (§ 526 ods. 1 Občianskeho zákonníka); takýto návrh a teda i návrh navrhovateľa v tejto právnej veci spĺňa preventívnu funkciu určovacieho návrhu podľa § 80 písm. c) O. s. p., ako správne ustálil odvolací súd.

Z hľadiska vecnej legitímácie navrhovateľa na podanie určovacieho návrhu v danej veci nebolo vylučovacou skutočnosťou, že nebol účastníkom zmluvy o postúpení pohľadávky. Pre jeho legitímáciu svedčí to, že touto zmluvou (právnym úkonom odporcov) došlo k zásahu do jeho právneho postavenia ako účastníka nie síce zmluvy o postúpení pohľadávky, ale dohody s veriteľom (odporcom 2/), ktorej postúpenie odporovalo podľa § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

Uvedeného právneho postavenia navrhovateľa nemohlo zbaviť oznámenie postupcu (odporcu 2/) o postúpení pohľadávky postupníkovi (odporcovi V). Z Občianskeho zákonníka nemožno vyvodit', že dlžník by nemohol namietat' a súd skúmat' platnosť zmluvy o postúpení pohľadávky, ak by toto postúpenie dlžníkovi oznámil postupca, ale dlžník by mohol namietat' platnosť zmluvy o postúpení pohľadávky, ak by postúpenie pohľadávky postupca dlžníkovi síce neoznámil, avšak postupník by postúpenie pohľadávky dlžníkovi preukázal. Na takéto rozlišovanie

(dualitu) v postavení dlžníka (porovnaj R 119/2003) nemožno nájsť oporu v ustanovení § 526 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Podlá tohto ustanovenia ak postúpenie pohľadávky oznámi dlžníkovi postupca, nie je dlžník oprávnený sa dožadovať preukázania zmluvy o postúpení. Z uvedeného ustanovenia však nemožno činiť záver, že „dlžník sa v takomto prípade nemôže dovolať neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky alebo jej neexistencie; to by mohol len vtedy, ak by postúpenie pohľadávky preukazoval zmluvou o postúpení postupník.“

V ustanovení § 526 a ani na inom mieste Občiansky zákonník nerozlišuje takéto dve postavenia dlžníka z hľadiska jeho možnosti namietat' neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky.

Z hľadiska rozšírenia (ďalšej) argumentácie žiada sa práve na tomto mieste uviesť historický exkurz v podobe dobovej judikatúry publikovanej v Úradnej zbierke rozhodnutí Najvyššieho súdu Československej republiky vo veciach občianskoprávných z právnej oblasti Slovenska a Podkarpatskej Rusi: „Uvedenie dlžníka má len ten význam, že dokiaľ sa ono nestane, dlžník môže sa po práve účinne zbaviť svojho záväzku aj platením do rúk cedenta.“ (Rozh. z 20. VI. 1933, Rv III 817/1932.).

Ustanovenie § 526 ods. 1 druhá veta Občianskeho zákonníka, podľa ktorého dokiaľ postúpenie pohľadávky nie je oznámené dlžníkovi alebo dokiaľ postupník postúpenie pohľadávky dlžníkovi nepreukáže, zbaví sa dlžník záväzku plnením postupcovi, má svoj zásadný význam na riešenie otázky splnenia dlhu. Splnenie dlhu v súlade s citovaným ustanovením môže nastať dokonca i v prípade, keď predmetná pohľadávka už nepatrí postupcovi, keďže ju medzičasom zmluvou o postúpení pohľadávky postúpil postupníkovi, avšak postúpenie pohľadávky ešte nebolo oznámené, resp. preukázané dlžníkovi, ako to vyžaduje citovaná právna úprava. V takomto prípade ide o výnimku z princípu zániku záväzku jeho splnením veriteľovi (§ 488, § 559 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Táto úprava (§ 526 ods. 1 druhá veta Občianskeho zákonníka) spolu s úpravou v § 526 ods. 2 Občianskeho zákonníka (ak postúpenie pohľadávky oznámi dlžníkovi postupca, nie je dlžník oprávnený sa dožadovať preukázania zmluvy o postúpení) je premietnutím zásady ochrany dobrej viery dlžníka, t. j. aby nebol poškodený, ak konal v dôvere v doterajší záväzkový vzťah, resp. v dôvere aj v postupcove oznámenie o postúpení pohľadávky. Zmyslom takejto ochrany dobrej viery dlžníka je vylúčiť, aby dlžník bol v budúcnosti nútený opätovne plniť postupcovi, resp. od postupníka vymáhať späťne plnenie mu poskytnuté z dôvodu neplatnosti alebo neexistencie zmluvy o postúpení pohľadávky.

Otázka neplatnosti teda nie je nevýznamná, ak je predmetom sporu o neplatnosť takejto zmluvy, ako je tomu v tomto prípade, resp. ak sa požaduje (uplatňuje) plnenie, ktoré predstavuje hodnotu neuhradenej postúpenej pohľadávky; táto otázka je však úplne irelevantná vo vzťahu k účinkom splnenia pohľadávky (záväzku) dlžníkom postupníkovi. Preto ak postúpenie pohľadávky oznámil dlžníkovi postupca, prípadne dlžníkovi takéto postúpenie preukázal postupník, a dlžník záväzok splnil postupníkovi, záväzok dlžníka týmto splnením postupníkovi zaniká aj v takom prípade, keď zmluva o postúpení pohľadávky je neplatnou alebo keď zmluva o postúpení vôbec neexistuje. V spore o neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky, resp. o jej splnenie, kedy postúpená pohľadávka nie je ešte uhradená, je však súd povinný prihliadať z úradnej povinnosti (ex offa) ku skutočnostiam, ktoré majú za následok absolútnu neplatnosť právneho úkonu, ak vyjdú v konám najavo. Absolútna neplatnosť právneho úkonu znamená, že priamo zo zákona (ex lege) a od počiatku (ex tunc) sa na dotknutý právny úkon hľadí, ako keby nebol urobený. Odlišný prístup by znamenal obchádzanie ustanovení o absolútnej neplatnosti právnych úkonov a v konkrétnom prípade aj obsoletnosť ustanovenia § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka (keďže k tejto úprave by sa nemohlo prihliadať). Správne preto odvolací súd považoval navrhovateľa za vecne legitimovaného na požadované určenie neplatnosti právneho úkonu.

Dovolateľ vytýkal odvolaciemu súdu aj jeho záver o neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky.

Odvolací súd vyvodil, že zo znenia článku 14 Obchodných podmienok odporcu 2/ tvoriacich neoddeliteľnú súčasť zmluvy o hypotekárnom úvere z 18. decembra 2000 vyplynulo, že odporca 2/ môže úverovú pohľadávku alebo jej časť postúpiť aj bez súhlasu dlžníka inej banke a že iná možnosť postúpenia pohľadávky (inej osobe ako banke) z týchto obchodných podmienok a ani zo zmluvy o hypotekárnom úvere nevyplýva; v dôsledku toho predmetná zmluva o postúpení pohľadávky uzatvorená medzi odporcami je absolútne neplatný právny úkon v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor s ustanovením § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého nemožno postúpiť pohľadávku, ak by postúpenie odporovalo dohode s dlžníkom.

Bod 14 Obchodných podmienok odporcu 2/ je označený samostatným zvýrazneným názvom Postúpenie pohľadávky a po tomto označení nasleduje text, v ktorom je stanovené, že odporca 2/ - sporiteľňa môže svoju úverovú pohľadávku alebo jej časť postúpiť aj bez súhlasu dlžníka inej banke. Ďalej sa v texte uvádza, že na postúpenie pohľadávky sa vyžaduje písomná forma, že s postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené; že príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania,

náklady spojené s jej uplatňovaním, že právami spojenými s pohľadávkami sú najmä práva vyplývajúce zo zabezpečenia záväzkov.

Vzhľadom na takto sformulovaný prejav vôle účastníkov javí sa byť v súlade s ustanovením § 35 ods. 2 Občianskeho zákonníka, a preto správnym ten výklad, ktorý zaujal odvolací súd, t. j. že v záväzkovom vzťahu účastníkov zmluvy o hypotekárnom úvere (odporcu 2/ a navrhovateľa) nie je daná iná ako uvedená možnosť postúpenia pohľadávky — teda že títo účastníci svojou dohodou vylúčili možnosť postúpenia pohľadávky inej osobe ako banke bez súhlasu navrhovateľa ako dlžníka. Na dohodu (jej záväznosť), ktorou veriteľ s dlžníkom ako neprípustnú (§ 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka) bez súhlasu dlžníka vylúčili inú možnosť postúpenia pohľadávky ako banke, nemá vplyv, že zákon [ide o zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (§ 92 ods. 8)], do 31. decembra 2001 o zákon č. 21/1992 Zb. - jeho § 38 ods. 9 poskytuje možnosť postúpiť pohľadávku aj inej osobe ako banke. Takáto možnosť postúpenia by totiž prichádzala do úvahy len vtedy, ak by neplatila spomenutá reštrikcia v dohode (dohodou veriteľ v rámci svojej zmluvnej voľnosti obmedzil si dovtedy nepochybne širší rámec dispozície s pohľadávkou). Keďže odporca 2/ ako veriteľ túto dohodu s navrhovateľom (dlžníkom) nerešpektoval a zmluvne postúpil predmetnú pohľadávku, je zmluva o postúpení pohľadávky neplatným právnym úkonom podľa § 39 Občianskeho zákonníka (pre rozpor obsahu tohto právneho úkonu so zákonom - ustanovením § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

Platnosť týchto obchodných podmienok samotný odporca 2/v konaní pred nižšími súdmi nenamietal, naopak, na odvolacom pojednávaní výslovne uviedol, že ich „nerozporuje“ (porovnaj č.l. 250 spisu). Odporca 2/ až v dovolaní namieta okolnosť, že v čase postúpenia pohľadávky mal vydané nové obchodné podmienky pre poskytovanie hypotekárnych úverov fyzickým osobám, v ktorých postúpenie ako také nebolo upravené. Touto námietkou pre jej nevznesenie sa odvolací súd nezaoberal a na jej riešení svoje rozhodnutie nezaložil. K tejto novej skutočnosti (námietke dovolateľa) dovolací súd nie je oprávnený prihliadať už iba z toho dôvodu, že dovolací súd nemôže preskúmať skutkové zistenia odvolacieho súdu v prípade, ak by ich nesprávnosť mala vyjsť najavo až z dôkazov vykonaných v dovolacom konaní. Dovolací súd — ako vyplýva z ustanovenia § 243a ods. 2 druhá veta O. s. p. - dokazovanie nevykonáva.

Dovolací súd sa z týchto dôvodov s právnym posúdením odvolacieho súdu, že existuje naliehavý právny záujem navrhovateľa na určenie neplatnosti predmetnej zmluvy [§ 80 písm. c) O. s. p.] a že táto zmluva je neplatná (§ 39 Občianskeho zákonníka), stotožnil.

Dovoláním vytýkané nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom [§ 241 ods. 2 písm. c) O. s. p.] nie je preto dôvodné.

Keďže v dovolaní namietané nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom nebolo dôvodné a keďže neboli zistené ani ďalšie dôvody uvedené v § 241 ods. 2 O. s. p., t. j. vady konania uvedené v § 237 O. s. p. alebo iná vada, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odporcu 2/podľa § 243b ods. 1 zamietol.

Dovolací súd nepriznal v dovolacom konaní úspešnému navrhovateľovi náhradu trov konania, lebo nepodal návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy tohto konania (§ 243b ods. 5 v spojení s § 224 ods. 1 a § 151 ods. 1 O. s. p.).

47.

ROZHODNUTIE

Skutočnosť, že povinný porušil zákaz nakladať s majetkom podliehajúcim exekúcii, ktorý uložil súdny exekútor v upovedomení

0 začatí exekúcie [§ 47 ods. 1 písm. b) Exekučného poriadku], nemá za následok neplatnosť právneho úkonu povinného, ktorým tento zákaz porušil, ale vznik práva oprávneného odporovať tomuto právnomu úkonu povinného v zmysle § 42a a 42b Občianskeho zákonníka a domáhať sa určenia, že ide o právny úkon, ktorý je voči oprávnenému neúčinný.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. novembra 2008,
sp. zn. 4 Cdo 107/2007)

Okresný súd Nové Zámky rozsudkom z 2. novembra 2005, č. k. 13 C 180/03-202, určil neplatnosť kúpnej zmluvy uzavretej 2. septembra 2002 medzi žalovanými, predmetom ktorej bol predaj bytu vo vlastníctve žalovaného 2/, zapísaného v katastri nehnuteľností kat. úz. N. Z. na liste vlastníctva č. 7942 ako byt č. 2 na prízemí bytového domu súpisné č. 981, postaveného na pozemku pare. č. 42 a 44. Zároveň rozhodol, že žalovaní sú povinní zaplatiť žalobkyni spoločne a nerozdielne náhradu trov konania

1 000,- Sk do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Takto rozhodol poukazujúc na výsledky vykonaného dokazovania, z ktorého vyvodil skutkové zistenia, že na návrh žalobkyne bolo proti žalovanému 2/začaté exekučné konanie o vymoženie sumy 290 958,80 Sk spolu s príslušenstvom a trovami exekúcie, a že žalovaný 2/po doručení všeobecného upovedomenia o začatí exekúcie v zmysle § 47 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej len „Exekučný poriadok“), ktorým mu, okrem iného, bolo zakázané nakladať s majetkom podliehajúcim exekúcii, uzavrel kúpnu zmluvu o prevode vlastníctva bytu na žalovaného 1/- Vyslovil názor, že kúpnu zmluvu treba za týchto okolností považovať za neplatnú pre rozpor so zákonom, a to i napriek prípadnej dobromyseľnosti žalovaného 1/ pri jej uzatváraní.

Krajský súd v Nitre, ako odvolací súd, na odvolanie žalovaného 1/ rozsudkom z 15. novembra 2006, sp. zn. 11 Co 187/2005, rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobu zamietol. Zároveň rozhodol, že žalobkyňa je povinná zaplatiť žalovanému 1/ náhradu trov konania 109 627,— Sk na účet jeho zástupkyne JUDr. T. T. do troch dní od právoplatnosti rozsudku, a že žalovanému 2/sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva. Na rozdiel od súdu prvého stupňa bol toho názoru, že dôsledkom porušenia zákazu nakladať s majetkom podliehajúcim exekúcii v zmysle § 47 ods. 1 písm. b) Exekučného poriadku môže byť len odporovateľnosť právnych úkonov podľa §§ 42a a 42b Občianskeho zákonníka. Tento záver podporil argumentom, podľa ktorého v prípade, že s porušením uvedeného zákazu by sa spájala neplatnosť právneho úkonu, povinný by nemohol ani pri nevelkej pohľadávke voči nemu a rozsiahlom majetku, z ktorého by ju bolo možné uspokojiť, uzavrieť žiadnu bežnú zmluvu a bol by blokovaný celý jeho majetok. Vyslovil tiež názor, že neplatnosť právneho úkonu treba spájať až s porušením zákazu nakladať s konkrétne označenou nehnuteľnosťou, ktorý je v zmysle § 135 ods. 1 písm. c) Exekučného poriadku [majúceho povahu špeciálneho ustanovenia vo vzťahu k § 47 ods. 1 písm. b) Exekučného poriadku] obsahom upovedomenia o začatí exekúcie predajom nehnuteľností, teda upovedomenia o začatí exekúcie a o spôsobe jej vykonania, ktoré sa doručuje aj správe katastra nehnuteľností.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podala dovolanie žalobkyňa. Žiadala, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Vyčítala odvolaciemu súdu nesprávne právne posúdenie veci v otázke dôsledkov porušenia § 47 ods. 1 písm. b) Exekučného poriadku. Namietala, že v zmysle právneho názoru odvolacieho súdu by porušenie zákazu vyplývajúceho z tohto ustanovenia nevykazovalo znaky protiprávneho konania sankcionovaného zákonom. Za správny považovala názor, že právny úkon porušujúci tento zákaz treba sankcionovať neplatnosťou.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie bolo podané proti právoplatnému rozsudku odvolacieho súdu oprávnenou osobou (účastníčkou konania) v zákonnej lehote (§ 240 ods. 1 O. s. p.) a že je prípustné (§ 238 ods. 1 O. s. p.), preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, bez nariadenia pojednávania (§ 243a ods. 1 veta za bodkočiarkou O. s. p.) a dospel k záveru, že dovolaniu nemožno vyhovieť.

Dovolací súd je podľa ustanovenia § 242 ods. 1 O. s. p. viazaný uplatneným dovolacím dôvodom; z úradnej povinnosti skúma iba vady uvedené v § 237 O. s. p., a iné vady konania len vtedy, pokiaľ by mali za následok ne-

správne rozhodnutie vo veci. Vady v zmysle § 237 O. s. p. a iné vady konania však neboli dovolaním namietané a zo súdneho spisu nevyplývajú. Dovolací súd preto skúmal správnosť napadnutého rozsudku z hľadiska uplatneného dovolacieho dôvodu, a to právneho posúdenia veci odvolacím súdom v otázke dôsledkov porušenia všeobecného zákazu nakladať s majetkom podliehajúcim exekúcii.

V prejednávanej veci žalobkyňa odôvodňovala neplatnosť kúpnej zmluvy o predaji bytu vo vlastníctve žalovaného 2/ žalovanému 1/, uzavretej 2. septembra 2002, tým, že žalovaný 2/, proti ktorému bolo začaté exekučné konanie, porušil všeobecný **zákaz** nakladať s majetkom podliehajúcim exekúcii uložený mu v upovedomení o začatí exekúcie, ktoré mu bolo doručené 21. júna 2002.

Exekútor poverený vykonaním exekúcie zakáže povinnému, aby odo dňa doručenia upovedomenia o začatí exekúcie nakladal so svojim majetkom, ktorý podľa ustanovení tohto zákona podlieha exekúcii [§ 47 ods. 1 písm. b) Exekučného poriadku v znení do 14. októbra 2008].

Citované ustanovenie Exekučného poriadku určuje súdnemu exekútorovi povinnosť zakázať povinnému nakladať s majetkom podliehajúcim exekúcii od doručenia upovedomenia o začatí exekúcie. Neupravuje však následky porušenia tohto zákazu. Dôsledky porušenia uvedeného všeobecného zákazu treba preto dôvodiť výkladom rešpektujúcim účel a zmysel tohto ustanovenia.

Dovolací súd považuje za správny právny záver odvolacieho súdu, že dôsledkom porušenia zákazu nakladať s majetkom podliehajúcim exekúcii povinným, uloženého mu súdnym exekútorom v upovedomení o začatí exekúcie v zmysle § 47 ods. 1 písm. b) Exekučného poriadku, je odporovateľnosť právneho úkonu podľa §§ 42a a 42b Občianskeho zákonníka. Stotožňuje sa aj s argumentáciou odvolacieho súdu v odôvodnení jeho rozhodnutia a v podrobnostiach na ňu poukazuje. Právny záver odvolacieho súdu rešpektuje účel a zmysel § 47 ods. 1 písm. b) Exekučného poriadku, ako aj účel celého exekučného konania s prihliadnutím na jeho jednotlivé štádiá. Podľa názoru dovolacieho súdu je týmto účelom a zmyslom v štádiu exekučného konania, keď bolo súdnym exekútorom vydané len všeobecné upovedomenie o začatí exekúcie (teda nie aj upovedomenie o spôsobe jej vykonania, ktoré s upovedomením o začatí exekúcie môže, ale aj nemusí byť spojené), len upozorniť povinného na povinnosť nerobiť úkony, ktoré by viedli k zmenšeniu či k úplnému zbaveniu majetku, a tým k sťaženiu alebo dokonca k znemožneniu uspokojenia oprávneného. Ide o rovnakú povinnosť, ktorá inak pre povinného ako dlžníka vyplýva aj z ustanovení §§ 42a a 42b Občianskeho zákonníka (povinnosť nerobiť právne úkony ukracujúce uspokojenie pohľadávky veriteľa). Pretože s porušením povinnosti vyplývajúcej z týchto ustanovení Občianskeho zákonníka spája zákon výslovne odporovateľnosť právnych úkonov (nie ich neplatnosť), treba odporovateľnosť spájať aj porušením všeobecného zákazu nakladať s majetkom, uloženého povinnému súdnym exekútorom v upovedomení o začatí exekúcie v zmysle § 47 ods. 1 písm. b) Exekučného poriadku.

Takýto výklad je súladný aj s ustanovením § 47 ods. 1 písm. a) Exekučného poriadku, v zmysle ktorého exekútor upovedomení o začatí exekúcie a zároveň vyzve povinného, aby uspokojil pohľadávku oprávneného. Ak by totiž s porušením všeobecného zákazu nakladať s majetkom mali byť spájané následky absolútnej neplatnosti právnych úkonov, potom by povinný nemohol robiť ani také úkony, ktoré by smerovali k uspokojeniu pohľadávky oprávneného, čo by odporovalo samotnému zmyslu exekučného konania. Naopak výklad spájajúci s porušením uvedeného zákazu následky odporovateľnosti právnych úkonov umožňuje povinnému, bez rizika takéhoto následku, robiť právne úkony nakladania s majetkom smerujúce k uspokojeniu oprávneného. Okrem toho zohľadňuje aj práva tretích osôb tým, že chráni ich dobromyseľnosť pri nadobudnutí majetku od povinného (jednou z podmienok odporovateľnosti je totiž, že tretej osobe, ak nešlo o výnimky, musel byť známy úmysel dlžníka ukrátiť svojho veriteľa). Rešpektuje tak jeden zo základných princípov právneho štátu, a to princíp právnej istoty a v rámci neho zásadu ochrany dobromyseľne nadobudnutých práv.

So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobkyne smerujúce proti správne rozsudku odvolacieho súdu zamietol (§ 243b ods. 1 O. s. p.).

Úspešným žalovaným nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, pretože im v súvislosti s ním žiadne nevznikli.

48.

ROZHODNUTIE

Zásada, že navrátenie do predošlého stavu je v exekučnom konaní vylúčené (§ 61 Exekučného poriadku), znamená, že právne pomery niekoho iného ako účastníka konania, ktoré exekúciou vznikli, nemôžu byť exekúciou dotknuté. Uvedená zásada však nevyklučuje, aby za podmienok stanovených zákonom došlo k zrušeniu rozhodnutí vydaných v exekučnom konaní s cieľom napraviť nesprávnosti týchto rozhodnutí.

Pri schvaľovaní rozvrhu výťažku z dražby nehnuteľností už exekučné konanie nemá sporový charakter. Súd rozhodne o schválení rozvrhu výťažku aj v prípade zastavenia exekučného konania.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14. októbra 2008, sp. zn. 5 M Cdo 5/2008)

Okresný súd Bratislava IV uznesením z 30. augusta 2007, č. k. Er 798/00-74, schválil rozvrh výťažku z dražby nehnuteľností nachádzajúcej sa v katastrálnom území F., vedenej na liste vlastníctva č. 2220 ako pozemok pare. č. 269/6 — zastavané plochy a stavba súp. č. 397 na pare. č. 269/6, v ktorom rozdeľovaný výťažok predstavoval 1 506 000,— Sk; túto sumu rozvrhol tak, že na trovy exekúcie a odmenu súdneho exekútora JUDr. J. P. pripadla suma 1 230 800,— Sk a oprávnenému suma 275 200,— Sk s tým, že zostatok pohľadávky zostal neuspokojený. Svoje rozhodnutie odôvodnil § 4 ods. 1 v spojení s § 5 ods. 1 vyhlášky č. 288/1995 Z. z. o odmenách a náhradách súdnych exekútorov (ďalej len „vyhláška č. 288/1995 Z. z.“) a ustanoveniami § 155 až § 157 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“). Dospel k záveru, že navrhnutý rozvrh výťažku je v súlade s uvedenými zákonnými ustanoveniami.

Proti tomuto uzneseniu prvostupňového súdu podal 1. apríla 2008 na základe podnetu oprávneného s poukazom na ustanovenie § 243e ods. 1 v spojení s § 243f ods. 1 písm. a), c) O. s. p. mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky, ktorý navrhol napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Poukázal na to, že exekučné konanie je osobitný typ občianskeho súdneho konania, ktorý má sporový charakter a je upravené Exekučným poriadkom. Subsidiárne však na exekučné konanie, v procesných pravidlách neobsiahnutých v Exekučnom poriadku, je nutné aplikovať O. s. p. (vyplýva to z ustanovenia § 251 ods. 4 O. s. p.). Keďže Exekučný poriadok vo svojich ustanoveniach neobsahuje všeobecnú úpravu týkajúcu sa podmienok konania, treba aplikovať § 103 O. s. p., v zmysle ktorého súd v každom okamihu konania skúma, či sú splnené podmienky konania, umožňujúce mu vo veci konať. Jednou z podmienok konania je aj spôsobilosť byť účastníkom konania. Nedostatok spôsobilosti byť účastníkom konania je nedostatkom neodstrániteľným a súd v prípade zistenia tohto nedostatku musí konanie zastaviť. Vytýkal preto prvostupňovému súdu, že v predmetnej veci nedostatočne skúmal, či sú splnené podmienky konania. Ako povinný subjekt vystupovala obchodná spoločnosť B., spol. s r. o. Z výpisu z obchodného registra je zrejmé, že uvedená spoločnosť bola zrušená bez právneho nástupcu 27. marca 2002, Od jej zrušenia v konaní vystupoval ako účastník ten, kto nemal spôsobilosť byť jeho účastníkom; od uvedeného momentu už neboli splnené podmienky konania a súd mal na túto skutočnosť prihliadať z úradnej moci. V zmysle ustanovenia § 107 ods. 4 O. s. p. v prípade, ak počas konania dôjde k zániku právnickej osoby bez právneho nástupcu, súd musí konanie zastaviť. Ak súd konanie nezastavil, je konanie postihnuté vadou spôsobujúcou nezákonnosť vydaných ďalších rozhodnutí. Poukázal aj na to, že oprávnený v danej veci návrhom z 25. marca 2003 v zmysle § 57 ods. 1 písm. c) Exekučného poriadku navrhol exekúciu zastaviť. Vychádzajúc z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejneného pod č. 50/2004 dispozičná zásada, ktorou je ovládané exekučné konanie, sa prejavuje aj v spôsobe jeho skončenia. Ak ten, kto podal návrh na nariadenie exekúcie alebo jeho právny nástupca navrhne jeho zastavenie, musí mu súd vyhovieť a exekúciu zastaviť. Napriek tomu súd v danej veci rozhodnutím z 8. februára 2006, č. k. Er 798/00-68, Ex 217/00, návrh oprávneného na zastavenie exekúcie zamietol. Dôvodil tým, že už bol udelený príklep vydražiteľovi a v zmysle § 61 Exekučného poriadku by nebolo možné vrátiť vlastnícke právo povinnému, a preto by bolo zastavenie konania neúčelné. Súd v danej veci vyložil § 61 Exekučného poriadku nesprávne. Uvedené ustanovenie by bolo možné aplikovať na situáciu, ak by sa v priebehu exekúcie ukázalo, že táto vôbec nemala byť vykonaná. V takomto prípade by už vykonaný úkon exekútora nebolo možné zrušiť. Navrátenie do pôvodného stavu ani nebolo zámerom oprávneného. Z jeho podania je zrejmé, že podľa neho povinný už nedisponuje žiadnym ďalším majetkom a na ďalšom pokračovaní exekúcie nemá záujem. Boli teda splnené podmienky len na čiastočné zastavenie exekúcie. Preto boli teda dané dva dôvody na to, aby súd exekúciu zastavil. V štádiu, keď súd schvaľuje rozvrh výťažku z dražby nehnuteľností, exekúcia už nemá charakter sporového konania, ale mení sa na konanie nesporové a súd ho musí dokončiť aj po tom, čo bolo konanie zastavené. Ak by súd konanie zastavil, malo by to nepochybne vplyv na spôsob jeho rozhodnutia v napadnutom uznesení. Predovšetkým by na spôsob určenia odmeny exekútora aplikoval iné ustanovenia vyhlášky.

Na danú situáciu by nebolo možné aplikovať súdom použité ustanovenie § 4 ods. 1 vyhlášky, ale súd by musel postupovať podľa § 16 ods. 2 vyhlášky. Oprávnený sa v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi mimoriadneho dovolania podaného generálnym prokurátorom Slovenskej republiky.

Súdny exekútor vo svojom vyjadrení považoval postup prvostupňového súdu a jeho rozhodnutie za vecne správne. Poukázal na ustanovenie § 61 Exekučného poriadku, v zmysle ktorého je navrátenie do predošlého stavu vylúčené.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O. s. p.), po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243g O. s. p.) na základe podnetu oprávneného subjektu (§ 243e ods. 1 a 2 O. s. p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 243a ods. 1 O. s. p.) preskúmal napadnuté rozhodnutie okresného súdu a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je dôvodné.

V zmysle § 243f ods. 1 O. s. p. môže byť mimoriadne dovolanie podané iba z dôvodov, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O. s. p.,
- b) konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom mimoriadneho dovolania, ale i v mimoriadnom dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 243i ods. 2 v spojení s § 242 ods. 1 O. s. p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O. s. p. a tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Mimoriadne dovolanie ako dovolací dôvod uvádza, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 [§ 243f ods. 1 písm. a) O. s. p.] a že napadnuté rozhodnutie súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení [§ 243f ods. 1 písm. c) O. s. p.].

Z ustanovenia § 2 O. s. p. vyplýva, že v občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, uskutočňujú výkon rozhodnutí, ktoré neboli splnené dobrovoľne a dbajú pri tom na to, aby nedochádzalo k porušeniu práv a právom chránených záujmov fyzických a právnických osôb a aby sa práva nezneužívali na úkor týchto osôb.

Podľa § 3 O. s. p. občianske súdne konanie je jednou zo záruk zákonnosti a slúži na jej upevňovanie a rozvíjanie. Každý má právo domáhať sa na súde ochrany práva, ktoré bolo ohrozené alebo porušené.

V zmysle § 103 O. s. p. kedykoľvek za konania prihlíada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania).

Podľa § 107 ods. 4 O. s. p. ak po začatí konania zanikne právnická osoba, súd pokračuje v konaní s jej právnym nástupcom, a ak právneho nástupcu niet, súd konanie zastaví.

Z ustanovenia § 237 O. s. p. vyplýva, že dovolanie je prípustné a zároveň dôvodné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseníu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a) až g) tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom).

Podľa § 251 ods. 4 O. s. p. na výkon rozhodnutia a exekučné konanie podľa osobitného predpisu sa použijú ustanovenia predchádzajúcich častí, ak tento osobitný predpis neustanovuje inak. Rozhoduje sa však vždy uznesením.

V zmysle § 57 ods. 1 písm. c) Exekučného poriadku exekúciu súd zastaví, ak zastavenie exekúcie navrhol ten, kto navrhol jej vykonanie.

Podľa § 57 ods. 2 Exekučného poriadku môže súd exekúciu zastaviť aj vtedy, ak to vyplýva z ustanovení tohto alebo osobitného zákona.

Na rozvrhovaní pojednávani sa určí poradie a spôsob úhrady nárokov, na ktoré treba prihlíadať (§ 155 Exekučného poriadku).

V zmysle § 4 ods. 1 vyhlášky č. 288/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov základom na určenie odmeny súdneho exekútora za výkon exekučnej činnosti pri exekúcii na peňažné plnenie je výška vymáhanej pohľadávky, ak ďalej nie je ustanovené inak (§ 6, § 14 až § 16).

Podľa § 5 ods. 1 vyhlášky č. 288/1995 Z. z. odmena súdneho exekútora je 20 % zo základu na jej určenie, najmenej však 500,- Sk a najviac 1 000 000,- Sk.

Podľa § 16 ods. 2 vyhlášky č. 288/1995 Z. z. ak súdny exekútor pri exekúcii na peňažné plnenie vymôže časť pohľadávky pred jeho vylúčením z vykonávania exekúcie alebo pred jej zastavením, pri určovaní jeho odmeny sa postupuje podľa § 5 s tým, že základom na určenie tejto odmeny je výška vymoženej pohľadávky.

V prejednávanej veci bolo potrebné súhlasiť s právnym názorom mimoriadneho dovolateľa v tom, že súd nedostatočne skúmal, či sú splnené podmienky konania. Ako povinný subjekt v danej veci vystupovala obchodná spoločnosť B., spol. s r. o. Z výpisu z obchodného registra vyplýva, že uvedená spoločnosť bola zrušená bez právneho nástupcu 27. marca 2002. Od momentu jej zrušenia vystupoval v konaní ako účastník ten, kto nemal spôsobilosť byť jeho účastníkom, a prestali byť splnené podmienky konania. Na túto skutočnosť mal súd prihliadnúť z úradnej moci. V zmysle ustanovenia § 107 ods. 4 O. s. p. v prípade, ak počas konania dôjde k zániku právnickej osoby bez právneho nástupcu, súd musí konanie zastaviť. Keďže súd konanie nezastavil, je konanie postihnuté vadou spôsobujúcou nezákonnosť vydaných ďalších rozhodnutí.

Dôvodná bola aj námietka mimoriadneho dovolateľa v tom, že oprávnený návrhom z 25. marca 2003 v zmysle § 57 ods. 1 písm. c) Exekučného poriadku navrhol zastavenie exekúcie. Vychádzajúc z dispozičnej zásady, ktorou je ovládané aj exekučné konanie, mal súd tomuto jeho návrhu vyhovieť. Napriek tomu súd rozhodnutím z 8. februára 2006, č. k. Er 798/00-68, Ex 217/00, návrh oprávneného na zastavenie exekúcie zamietol. Dôvodil tým, že už bol udelený príklep vydražiteľovi a v zmysle ustanovenia § 61 Exekučného poriadku by nebolo možné vrátiť vlastnícke právo povinnému, a preto by bolo zastavenie konania neúčelné. Súd si v danej veci vyložil ustanovenie § 61 Exekučného poriadku nesprávne. Uvedené ustanovenie by bolo možné aplikovať na situáciu, ak by sa v priebehu exekúcie ukázalo, že táto vôbec nemala byť vykonaná. V takomto prípade by už vykonaný úkon exekútora nebolo možné zrušiť. Navrátenie do pôvodného stavu ani nebolo zámerom oprávneného. Z jeho podania je zrejmé, že podľa neho povinný už nedisponuje žiadnym ďalším majetkom a na ďalšom pokračovaní exekúcie nemá záujem. Boli teda splnené podmienky len na čiastočné zastavenie exekúcie.

V danej veci boli teda dané dva dôvody na to, aby súd exekúciu zastavil. V štádiu, keď súd schvaľuje rozvrh výťažku z dražby nehnuteľnosti, exekúcia už nemá charakter sporového konania, ale mení sa na konanie nesporové a súd ho musí dokončiť aj po tom, čo bolo konanie zastavené. Ak by súd konanie zastavil, malo by to nepochybne vplyv na spôsob jeho rozhodnutia v napadnutom uznesení. Predovšetkým by na spôsob určenia odmeny exekútora aplikoval iné ustanovenia vyhlášky č. 288/1995 Z. z.

Pokiaľ súdny exekútor s poukázaním na ustanovenie § 61 Exekučného poriadku, v zmysle ktorého navrátenie do predošlého stavu je v exekučnom konaní vylúčené, namietal, že vyhovením mimoriadnemu dovolaniu nemôže byť dotknutý právny stav, ktorý nastal právoplatnosťou napadnutého uznesenia, treba uviesť, že uvedené ustanovenie vyjadruje zásadu, že právne pomery niekoho iného ako účastníka konania, ktoré exekúciou vznikli, nemôžu byť dotknuté. Nemožno však z neho vyvodiť, že by za podmienok stanovených zákonom nebolo možné dosiahnuť nápravu nesprávností rozhodnutí vydaných v exekučnom konaní, týkajúcich sa výlučne účastníkov exekučného konania, ako tomu bolo v prejednávanej veci.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky preto dôvodne podal mimoriadne dovolanie podľa § 243e O. s. p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. a), c) O. s. p., keďže to vyžadovala ochrana práv a právom chránených záujmov účastníka konania a túto ochranu nebolo možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky mimoriadnym dovolaním napadnuté rozhodnutie okresného súdu zrušil podľa § 243b ods. 1 a 2 O. s. p. a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí rozhodne súd aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O. s. p.).

49.

ROZHODNUTIE

Uznesenie, ktorým sa nepovolil odklad exekúcie, nadobúda právoplatnosť doručením oprávnenému a povinnému v zmysle § 56 ods. 8 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov; z hľadiska nadobudnutia právoplatnosti tohto uznesenia nemá jeho doručenie súdnemu exekútorovi právny význam.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. novembra 2008, sp. zn. 2 M Cdo 12[^]2007)

Oprávnený A. B. H. L. (ďalej len „oprávnený“), zastúpený splnomocneným zástupcom V. M. bývajúcim v S. doručil 22. decembra 2005 súdnemu exekútorovi Ing. Mgr. D. R. so sídlom Exekútorského úradu v T. (ďalej len „súdny exekútor“) návrh na vykonanie exekúcie proti povinnému A. K. s. r. o., so sídlom v B. (ďalej len „povinný“), právne zastúpenému advokátom Mgr. P. V. so sídlom v B., návrh na vykonanie exekúcie pre pohľadávku 10 mil. Sk s príslušenstvom.

Súdny exekútor v ten istý deň doručil Okresnému súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Exekučným titulom bola notárska zápisnica napísaná v Notárskom úrade v B. notárom Mgr. T. L. z 5. apríla 2005, sp. zn. N 75/2005, Nz 14266/2005, NCRIs 14086/2005, ktorej predmetom bolo vyhlásenie povinnej osoby zastúpenej konateľom A. S. o uznaní dlhu podľa § 323 Obchodného zákonníka, súhlase s vykonateľnosťou podľa § 274 písm. e) O. s. p. a súhlase s exekúciou podľa § 41 ods. 2 zákona č. 233/1995 Zb. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Ďalej len „Exekučný poriadok“). V prílohe žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie predložil súdny exekútor súdu okrem iného plnomocnenstvo oprávneného na riadenie obchodných záujmov pre ním povereného splnomocneného zástupcu V. M. s úradným prekladom, certifikát oprávneného o zápise do obchodného registra v G. s úradným prekladom, a zápisnicu z ustanovujúceho valného zhromaždenia oprávneného z 23. júla 2004 s úradným prekladom, na ktorom bol za riaditeľa - člena predstavenstva vymenovaný A. J.

Okresný súd Bratislava III vydal 17. januára 2006 podľa § 45 ods. 1 Exekučného poriadku pod sp. zn. 35 Er 2403/2005, Ex 460/2005 poverenie č. 5103 037730, ktorým poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie na sumu 10 mil. Sk s príslušenstvom.

Dňa 22. januára 2006 doručil súdny exekútor povinnému upovedomenie o začatí exekúcie. Povinný podal proti upovedomeniu o začatí exekúcie námietky. Okresný súd uznesením z 11. apríla 2006, č. k. 35 Er 2403/2005-99, Ex 460/2005, námietky zamietol.

Dňa 12. apríla 2006 podal povinný na súd návrh na zastavenie exekúcie a 13. apríla 2006 návrh na odklad exekúcie. Okresný súd Bratislava III uznesením zo 17. júla 2006, č. k. 35 Er 2403/2005-156, Ex 460/2005, návrh povinného na vyhlásenie exekúcie vedenej súdnym exekútorom pod sp. zn. Ex 460/2005 za neprípustnú a jej zastavenie zamietol.

Odklad exekúcie vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 35 Er 2403/2005 nepovolil.

Proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava III z 17. júla 2006, č. k. 35 Er 2403/2005-156, Ex 460/2005, v časti o vyhlásenie exekúcie za neprípustnú a jej zastavenie podal dňa 17. júla 2007 mimoriadne dovolanie generálny prokurátor, ktorého prípustnosť a opodstatnenosť vyvodzoval z ustanovenia § 243e ods. 1 O. s. p., § 243f ods. 1 písm. a) a § 237 písm. b), c) O. s. p. s odôvodnením, že certifikát o zápise spoločnosti oprávneného pod číslom obchodnej spoločnosti 92293 vyhotovený v G. 20. júla 2004, ktorý má preukázať právnu spôsobilosť oprávneného považuje za nepostačujúci, a to aj za predpokladu, že na vznik obchodnej spoločnosti sa vzťahuje § 3 ods. 1 zákona č. 97/63 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom. Spoločnosť síce bola zapísaná do obchodného registra G. 20. júla 2004, avšak vzhľadom na odstup času od jeho vyhotovenia do podania návrhu na začatie exekúcie je uvedený doklad z časového hľadiska neaktuálny. Tento nedostatok neodstraňuje ani opätovne doložený APOSTILLE vyhotovený verejným notárom D. s., overený v obchodnom registri, R., D. s. z 29. júla 2004 a plnomocnenstvo udelené A. J., riaditeľom spoločnosti oprávneného, udelené V. M. na riadenie obchodných vzťahov. Napriek tomu, že ide o generálne plnomocnenstvo, nevyplýva z neho, že sa vzťahuje aj na úkony splnomocneného zástupcu na začatie konania pred súdom. Exekučné konanie je konanie pred súdom, ktoré sa začína na návrh oprávneného adresovaný súdnemu exekútorovi. V. M. v takomto rozsahu plnomocnenstvo udelené nebolo.

Z predložených dokladov nevyplýva ani oprávnenie A. J., riaditeľa spoločnosti oprávneného / člena predstavenstva konať za spoločnosť a rozsah tohto oprávnenia, na základe ktorého by v rovnakom rozsahu mohol platne previesť svoje oprávnenia na splnomocnenú osobu. Toto nevyplýva ani zo zápisnice z ustanovujúceho valného zhromaždenia spoločnosti oprávneného z 23. júla 2004, kde bol vymenovaný do funkcie. Táto zápisnica rovnako ako ostatné prílohy preukazujúce právnu subjektivitu oprávneného a oprávnenie riaditeľa A. J. i V. M. za spoločnosť konať z časového hľadiska sú neaktuálne. Postavenie a oprávnenie A. J. oprávnený nedoložil výpisom z obchodného registra v G. a ani inou dôveryhodnou aktuálnou listinou. Z tohto dôvodu jeho konanie za spoločnosť treba považovať za pochybné, ako aj všetky plné moci, ktoré udelil. Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil Okresnému súdu Bratislava III na ďalšie konanie.

Oprávnený ani povinný sa k mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora nevyjadřili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 3 O. s. p.), po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243g O. s. p.) na základe podnetu účastníka konania (§ 243e ods. 1 a 2 O. s. p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania preskúmal napadnuté rozhodnutie v rozsahu podľa § 243i ods. 2 v spojení s § 242 ods. 1 O. s. p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie nie je opodstatnené.

Ak generálny prokurátor na základe podnetu účastníka konania, osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím súdu zistí, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon, a ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, podal proti takémuto rozhodnutiu súdu mimoriadne dovolanie (§ 243e ods. 1 O. s. p.). Mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243f O. s. p., ak

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237,
- b) konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Z doslovného znenia ustanovenia § 243f ods. 1 písm. a) O. s. p., pozri najmä slovo „došlo“ vyplýva, že relevantným dôvodom na podanie mimoriadneho dovolania nie je nikdy procesná vada, v otázke vzniku ktorej nie je istota, ale vždy len vada preukázaná alebo zistená.

V mimoriadnom dovolaní sa na prvom mieste namieta, že napadnuté rozhodnutie bolo vydané v konaní postihnutom procesnou vadou v zmysle § 237 písm. b) O. s. p. Toto ustanovenie sa viaže k procesnej vade konania, v ktorom ako účastník vystupoval ten, kto nemal spôsobilosť byť účastníkom konania.

Opravným prostriedkom generálneho prokurátora Slovenskej republiky v danom prípade bolo napadnuté rozhodnutie vydané v exekučnom konaní, ktoré má charakter sporového konania. Jeho účastníkmi sú (okrem iného) oprávnený a povinný (pozri § 37 ods. 1 Exekučného poriadku). Jednou z procesných podmienok tohto konania je spôsobilosť oprávneného a povinného byť účastníkom konania. Spôsobilosť byť účastníkom občianskeho súdneho (aj exekučného) konania má ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva (§ 19 O. s. p.). Spôsobilosť mať práva a povinnosti majú aj právnické osoby (§ 18 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

Ako vyplýva zo znenia mimoriadneho dovolania, generálny prokurátor nespochybňuje obsah výpisu z obchodného registra vyhotoveného v G. 20. júla 2004, v zmysle ktorého bola oprávnená ako obchodná spoločnosť (právnická osoba) zapísaná do tohto registra pod č. 92293 (4. odsek na str. 5 mimoriadneho dovolania: „svedčí síce o tom, že spoločnosť bola zapísaná do obchodného registra G.“). Podaný mimoriadny opravný prostriedok spochybňuje ale „aktuálnosť“ tohto výpisu „z časového hľadiska“. Pritom z ničoho nevyplýva, že by „aktuálnosť“ predmetného výpisu z obchodného registra bola už pri jeho vyhotovení obmedzená. Uvedený výpis je jedným z listinných dôkazov, ktorými sa v exekučnom konaní preukazujú skutočnosti významné pre rozhodnutie. Pokiaľ takýto doklad určité okolnosti preukazuje, treba ju považovať za preukázanú dovtedy, kým sa nespochybni samotný doklad alebo kým sa nepreukáže, že v porovnaní s tým, čo doklad pôvodne preukazoval, došlo k zmene. Mimoriadne dovolanie však na takomto spochybnení nie je založené. Námieta, že v predmetnom exekučnom ako oprávnený vystupoval ten, kto nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, je bližšie nevysvetlená, ničím nepodložená a so zreteľom na to zostáva len v rovine možnosti (že k tvrdenej procesnej vade došlo), ktorá však ešte nie je postačujúca na záver o danosti dovolacieho dôvodu v zmysle § 237f ods. 1 písm. a) O. s. p.

V mimoriadnom dovolaní sa ďalej uvádza, že napadnuté rozhodnutie bolo vydané v konaní postihnutom procesnou vadou v zmysle § 237 písm. c) O. s. p. Toto ustanovenie sa viaže k procesnej vade konania, v ktorom účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený.

Procesnou spôsobilosťou sa rozumie spôsobilosť vykonávať samostatné procesné úkony alebo spôsobilosť pred súdom samostatne konať. Každý môže pred súdom ako účastník samostatne konať (procesná spôsobilosť) v tom rozsahu, v akom má spôsobilosť vlastnými úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosť (§ 20 O. s. p.). Právna subjektivita a spôsobilosť na právne úkony sa v prípade právnických osôb nerozlišuje, preto ich spôsobilosť byť účastníkom konania splyva s procesnou spôsobilosťou. Právnické osoby majú spôsobilosť v neobmedzenom rozsahu, preto na ich strane nemôže dôjsť k procesnej vade v zmysle ustanovenia § 237 písm. c) O. s. p.; tento dovolací dôvod sa môže vyskytnúť len u fyzickej osoby.

Z uvedených dôvodov preto námietka, že v predmetnom exekučnom konaní došlo k vade konania v zmysle § 237 písm. c) O. s. p. nemôže obstať. Generálny prokurátor Slovenskej republiky napokon v mimoriadnom dovolaní uvádza, že napadnuté rozhodnutie bolo vydané v konaní postihnutom tzv. inou procesnou vadou majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci [§ 243f ods. 1 písm. b) O. s. p.]. Z jeho oprávneného prostriedku možno vyvodit', že v súvislosti s tvrdenou vadou spochybňuje vo všeobecnej rovine samotné oprávnenie riaditeľa A. J. udeliť niekomu plnomocenstvo na zastupovanie oprávnenej a v konkrétnej rovine to, že menovaný splnomocnil V. M., aby za oprávnenú konal v predmetnej exekučnej veci.

V mimoriadnom dovolaní sa uvádza, že „oprávnenie A. J., riaditeľa spoločnosti konať za spoločnosť a rozsah tohto oprávnenia, na základe ktorého by v rovnakom rozsahu mal platne previesť svoje oprávnenie na splnomocnenú osobu, nevyplýva zo zápisnice z ustanovujúceho valného zhromaždenia spoločnosti oprávnenej z 23. júla 2004, kde bol vymenovaný do funkcie; okrem uvedeného je táto zápisnica rovnako ako ostatné prílohy preukazujúce právnú subjektivitu oprávnenej a oprávnenie riaditeľa A. J. i V. M. za spoločnosť konať z časového hľadiska neaktuálna“.

Do exekučného spisu bol založený úradný preklad uvedenej zápisnice, v zmysle ktorej „zakladateľ podpísaný na protokole o založení spoločnosti vymenoval p. A. J. s bydliskom na adrese 12 S., C, D. za prvého riaditeľa, ktorého meno sa uvádza vo funkcii prvého riaditeľa v návrhu na zápis do obchodného registra“. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu bolo pri posudzovaní opodstatnenosti námietok proti exekúcii možné vychádzať z tejto zápisnice, a to aj pri posudzovaní oprávnenia A. J. konať za oprávnenú. Skutočnosť, že okresný súd vychádzal z tejto zápisnice a ďalších dokladov založených do spisu bez toho, aby trval na obstaraní ďalších podkladov, preukazujúcich oprávnenie menovaného splnomocniť niekoho na zastupovanie ním riadenej obchodnej spoločnosti, nesvedčí ešte sama o sebe o existencii tzv. inej vady konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Pokiaľ ide o „časovú aktuálnosť predmetnej zápisnice, poukazuje dovolací súd na to, čo už bolo uvedené vyššie v odôvodnení tohto uznesenia.

K otázke oprávnenia V. M. konať za oprávnenú v danom exekučnom konaní dovolací súd uvádza, že nie je rozhodujúce formálne hľadisko (ako je označená listina, z ktorej sa oprávnenia vyvodzujú), ale obsahové hľadisko (aký je obsah listiny, aké práva a s akým obsahom sú v nej uvedené). Obsah „plnomocenstva na riadenie obchodných záujmov“ účinného od 20. júla 2004, v zmysle ktorého bol V. M. vymenovaný za „splnomocneného zástupcu spoločnosti“, ktorý má právo „konať za a v mene“ zastupovanej spoločnosti „vo všetkých činnostiach“ svedčí o správnosti záveru generálneho prokurátora, že v danom prípade oprávnená udelila V. M. generálnu plnú moc. V bode 1) tohto plnomocenstva sú síce vymenované prípady, v ktorých je oprávnený za spoločnosť konať, neznamená to ale, že by bol spoločnosť zastupovať iba v nich a že by zastupovanie v iných prípadoch (veciach alebo úkonoch) bolo vylúčené. Tento názor potvrdzuje celkom jednoznačne záverečný text tohto bodu, v zmysle ktorého V. M. „oprávnený vykonať všetky ostatné činnosti pod podmienkou, že sú v súlade so zákonmi G. a so zákonmi krajiny, v ktorej sa tieto činnosti vykonávajú“. Aj podľa právneho názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky tu ide o prípad všeobecnej „generálnej“ plnej moci. Oprávnená ako splnomocniť ňou udelila zástupcovi písomnú plnú moc na vykonávanie všetkých úkonov a vo všetkých veciach bez toho, aby niektoré veci (veci určitého druhu alebo charakteru) alebo niektoré úkony (hmotnoprávne alebo procesnoprávne) boli vylúčené. Vzhľadom na to nie je opodstatnená námietka, že V. M. nebol splnomocnený na podanie návrhu na začatie exekúcie alebo že v exekučnom konaní nebol oprávnený zastupovať oprávnenú.

Z uvedených dôvodov nemožno dospieť k záveru, že by mimoriadne dovolanie opodstatnene namietalo existenciu dôvodov v zmysle § 243f ods. 1 písm. a) a b) O. s. p. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto svojím uznesením (§ 243b ods. 4 O. s. p. v znení zákona č. 384/2008 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. O. s. p. v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov) mimoriadne dovolanie proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava III 17. júla 2006, sp. zn. 35 Er 2403/2005, Ex 460/2005, zamietol v časti, v ktorej súd zamietol návrh na vyhlásenie exekúcie za neprípustnú a návrh na zastavenie exekúcie (§ 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 243b ods. 1 O. s. p.).

Generálny prokurátor Slovenskej republiky podaním, ktoré došlo na Najvyšší súd Slovenskej republiky 22. februára 2008 poukazujúc na mimoriadne dovolanie z 16. júla 2007 proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava III z 17. júla 2006, č. k. 35 Er 2403/2005-156, Ex 460/2005, doplnil odôvodnenie uvedeného mimoriadneho dovolania proti výroku, ktorým súd nepovolil odklad exekúcie vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 35 Er 2403/2005.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v dovolacom konaní musel vyriešiť otázku, či podanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky, ktoré bolo doručené na Najvyšší súd Slovenskej republiky 22. februára 2008 a ktoré bolo označené ako doplnenie odôvodnenia mimoriadneho dovolania z 16. júla 2007, treba považovať za doplnenie odôvodnenia uvedeného mimoriadneho dovolania alebo za osobitné mimoriadne dovolanie proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava III z 17. júla 2006, č. k. 35 Er 2403/2005-156, Ex 460/2005, v časti, v ktorej prvostupňový súd nepovolil odklad exekúcie vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 35 Er 2403/2005.

Z mimoriadneho dovolania z 16. júla 2007, ktoré došlo na dovolací súd 17. júla 2007 proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava III z 17. júla 2006, č. k. 35 Er 2403/2005-156, Ex 460/2005, je zrejmé, že toto bolo podané proti hore citovanému uzneseniu Okresného súdu Bratislava III v časti, v ktorej súd vyhlásil exekúciu za neprípustnú ako aj jej zastavenie.

Táto skutočnosť je jednak uvedená v záhlaví rozhodnutia, a jednak je zrejmá aj z obsahu mimoriadneho dovolania. Najvyšší súd Slovenskej republiky považoval podanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky, ktoré došlo 22. februára 2008, za mimoriadne dovolanie proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava III z 17. júla 2006, č. k. 35 Er 2403/2005-156, Ex 460/2005, v časti, ktorým prvostupňový súd nepovolil odklad exekúcie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O. s. p.), po zistení, že tento opravný prostriedok podal oprávnený subjekt (§ 243e ods. 1 O. s. p.) na základe podnetu povinnej (§ 243e ods. 2 O. s. p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O. s. p. a § 243a ods. 3 O. s. p.) skúmal, či mimoriadne dovolanie bolo podané v určenej lehote (§ 243g O. s. p.).

Pri riešení otázky včasnosti podania tohto mimoriadneho dovolania vychádzal dovolací súd z ustanovenia § 243g O. s. p., v zmysle ktorého mimoriadne dovolanie podáva generálny prokurátor na dovolacom súde do 1 roka od právoplatnosti rozhodnutia súdu. Vzal tiež na zreteľ § 57 ods. 1 O. s. p., podľa ktorého sa lehoty určené podľa týždňov, mesiacov alebo rokov končia uplynutím toho dňa, ktorý sa svojím označením zhoduje s dňom, keď došlo k skutočnosti určujúcej začiatok lehoty, a ak ho v mesiaci niet, posledným dňom mesiaca. Ak koniec lehoty pripadne na sobotu, nedeľu alebo sviatok, je posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň.

Uznesenie Okresného súdu Bratislava III z 17. júla 2006, č. k. 35 Er 2403/2005-156, Ex 460/2005, ktorým súd odklad exekúcie vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 35 Er 2403/2005 nepovolil, bolo v prejednávanej veci doručované oprávnenej, povinnej a exekútorovi poverenému vykonávaním exekúcie. Oprávnenej bolo toto rozhodnutie doručené 25. júla 2006 prostredníctvom splnomocnenca V. M., povinnej bolo doručené 24. júla 2006 prostredníctvom zástupcu Mgr. P. V. a exekútorovi bolo napadnuté uznesenie doručené 25. júla 2006.

V zmysle § 56 ods. 7 Exekučného poriadku proti uzneseniu, ktorým súd nepovolil odklad exekúcie, nie je prípustné odvolanie (arg. a contrario). Keďže doručené uznesenie súdu, ktoré už nemožno napadnúť odvolaním je právoplatné (§ 167 ods. 2 O. s. p. v spojení s § 159 ods. 1 O. s. p.), bolo treba najskôr vyriešiť otázku, či uznesenie súdu, ktorým nebol povolený odklad exekúcie, nadobúda právoplatnosť doručením oprávnenému a povinnému (účastníkom konania v zmysle § 37 ods. 1 prvá veta Exekučného poriadku) alebo oprávnenému, povinnému a súdom ustanovenému exekútorovi (všetkým subjektom uvedeným v § 56 ods. 8 Exekučného poriadku).

Ustanovenie § 37 ods. 1 Exekučného poriadku označuje za účastníka exekučného konania len oprávneného a povinného. Súdny exekútor povinný vykonaním exekúcie nemá (s výnimkou rozhodovania súdu o trovách exekúcie) toto procesné postavenie. Exekútor (až na uvedenú výnimku) je osoba odlišná od účastníkov exekučného konania, ktorá plní úlohy štátneho orgánu. Táto odlišnosť sa (okrem iného) prejavuje aj v zmysle, v podstate a účinkoch doručenia uznesenia o nevyhovení návrhu na odklad exekúcie.

Pokiaľ § 56 ods. 8 Exekučného poriadku ukladá súdu doručiť uznesenie o nepovolení odkladu exekúcie oprávnenému a povinnému, ide o procesný úkon urobený voči účastníkom konania (§ 37 ods. 1 prvá veta Exekučného poriadku), teda voči tým, o práva a povinnosti ktorých v konaní ide. Doručenie tohto uznesenia súdnemu exekútorovi sleduje ale iný cieľ a má aj iný dopad; súd ako poverujúci štátny orgán tým oboznamuje poverený subjekt so svojím rozhodnutím, ktoré je procesným podkladom na ďalší postup exekútora v konaní. Z tohto hľadiska ide teda o procesný úkon súdu urobený voči tomu, kto má ako štátom poverená osoba vykonať

exekúciu (§ 2 Exekučného poriadku) a zásahom do absolútnych majetkových práv jedného účastníka (povinného) uspokojiť práva druhého účastníka (oprávneného). Doručenie tohto uznesenia súdnemu exekútorovi nemôže mať preto následky zhodné s doručením uznesenia účastníkom konania.

Ustanovenia § 159 ods. 1 a § 167 ods. 2 O. s. p. v zmysle ktorých je právoplatné doručené uznesenie, ktoré už nemožno napadnúť odvolaním, viažu právoplatnosť na splnenie dvoch podmienok, a to doručenia rozhodnutia a skutočnosť, že ho už nemožno napadnúť odvolaním. Z korelácie oboch podmienok vyplýva, že pod doručením treba podľa uvedených ustanovení rozumieť len doručenie tomu, kto je (vo všeobecnosti) procesné legitimovaný na podanie odvolania, a tým je účastník konania. Napriek tomu, že uznesenie nepovoľujúce odklad exekúcie sa doručuje obligatórne oprávnenému, povinnému a súdom poverenému exekútorovi (§ 56 ods. 8 Exekučného poriadku), z hľadiska nadobudnutia právoplatnosti tohto uznesenia (§ 167 ods. 2 O. s. p. v spojení s § 159 ods. 1 O. s. p.) je určujúce len doručenie oprávnenému a povinnému; doručenie súdnemu exekútorovi nemá z hľadiska nadobudnutia právoplatnosti tohto súdneho rozhodnutia právny význam.

Ročná lehota zákonom vymedzená na podanie mimoriadneho dovolania (§ 243g O. s. p.) začala v danom prípade plynúť 25. júla 2006, kedy podľa uvedeného výkladu dovolacieho súdu nadobudlo predmetné uznesenie právoplatnosť a jej koniec pripadol na 25. júla 2007. Mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava III zo 17. júla 2006, sp. zn. 35 Er 2403/2005, Ex 460/2005 v časti, v ktorej súd odklad exekúcie nepovolil, bolo podané na dovolací súd 22. februára 2008 osobne, bolo ho preto treba považovať za oneskorene podané.

Z týchto dôvodov dovolací súd mimoriadne dovolanie proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava III z 17. júla 2006, sp. zn. 35 Er 2403/2005, Ex 460/2005, v časti, v ktorej súd odklad exekúcie nepovolil, odmietol podľa § 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p. a § 218 ods. 1 písm. a) O. s. p. Pritom, spravujúc sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa vecnou správnosťou napadnutého uznesenia.

Povinnosť nahradiť trovy konania v konaní o mimoriadnom dovolaní má ten, kto podal podnet na podanie mimoriadneho dovolania (§ 148a ods. 2 O. s. p.). Dovolací súd povinnej, ktorá v danej veci podala tento podnet, neuložil povinnosť nahradiť trovy konania o mimoriadnom dovolaní, lebo nebol podaný návrh na náhradu trov tohto konania (§ 243i ods. 2 O. s. p., § 243b ods. 5 O. s. p. a § 224 ods. 1 O. s. p. a § 151 ods. 1 O. s. p.).

50.

ROZHODNUTIE

Ak posudkové orgány sociálneho poistenia (zabezpečenia) po preskúmaní trvania invalidity podľa § 263a zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov zistili, že dôchodca je čiastočne invalidný podľa § 37 ods. 3 zákona o sociálnom zabezpečení, treba v ďalšom konaní vychádzať zo skutočnosti, že pokles jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je 50 %.

V konaní o každej ďalšej žiadosti o priznanie vyššieho invalidného dôchodku treba jeho invaliditu posúdiť podľa § 29 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov aj podľa § 71 zákona o sociálnom poistení.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. apríla 2009, sp. zn. 4 So 131/2008)

Krajský súd v P. rozsudkom z 13. mája 2008 potvrdil rozhodnutie odporkyne z 27. septembra 2007, ktorým podľa § 29 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom zabezpečení“) a § 263 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) zamietla žiadosť navrhovateľa o zvýšenie invalidného dôchodku s odôvodnením, že podľa posudku posudkového lekára Sociálnej poisťovne, pobočky v P. z 31. júla 2007 je naďalej čiastočne invalidný podľa § 37 ods. 3 písm. b) zákona o sociálnom zabezpečení. Opravný prostriedok navrhovateľa krajský súd nepovažoval za dôvodný, lebo posudkami bolo v konaní preukázané, že je naďalej čiastočne invalidný podľa § 37 ods. 3 písm. b) zákona o sociálnom zabezpečení. Odporkyňa preto podľa názoru krajského súdu rozhodla správne, keď zamietla žiadosť navrhovateľa o zvýšenie invalidného dôchodku, ktorý sa podľa § 263 ods. 1 zákona o sociálnom poistení považuje za čiastočný invalidný dôchodok priznaný v roku 1999.

Navrhovateľ sa proti rozsudku krajského súdu odvolal. Zotrval na požiadavke, aby mu bol priznaný po dôkladnom prešetrení invalidný dôchodok (vyšší). Dôvodil, že jeho terajší zdravotný stav nebol dostatočne preskúmaný posudkovým lekárom. Má obmedzenú pohyblivosť, nemôže si kľaknúť, ani sa zohnúť, bráni mu v tom kolenný kĺb, má sa podrobiť operácii bedrového kĺbu 19. júla 2008. Nikto sa ho nepýtal, či je zamestnaný, ako dlho je nezamestnaný, či si dokáže nájsť vhodné zamestnanie. Zdôraznil, že jeho zdravotný stav posudkový lekár nezhodnotil správne.

Odporkyňa dôvody, ktoré navrhovateľ uviedol v odvolaní, nepovažovala za opodstatnené a navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu, ako správny, potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.), preskúmal napadnutý rozsudok z hľadiska dôvodov uplatnených v odvolaní, o ktorom rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 2501 ods. 2, § 250ja ods. 2 O. s. p.) tak, že rozsudok krajského súdu zmenil a rozhodnutie odporkyne zrušil a vrátil jej vec na ďalšie konanie.

Z obsahu spisov odvolací súd zistil (a uvádza to v odôvodnení aj krajský súd), že navrhovateľovi bol priznaný čiastočný invalidný dôchodok v roku 1999. V súlade s ustanovením § 263 ods. 1, 2 a 6 zákona o sociálnom poistení (v znení účinnom do 18. júla 2006) bol navrhovateľ 23. júna 2004 uznaný za invalidného s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 45 %. V súlade s nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 460/2006 Z. z. bol 14. novembra 2006 zdravotný stav navrhovateľa posúdený podľa § 263a zákona o sociálnom poistení s tým, že je naďalej čiastočne invalidný a naďalej mu bol vyplácaný čiastočný invalidný dôchodok podľa zákona o sociálnom zabezpečení.

V tomto konaní preskúmané rozhodnutie bolo vydané na základe podnetu navrhovateľa z 22. júna 2007, ktorým žiadal o prehodnotenie zdravotného stavu a priznanie (vyššieho) invalidného dôchodku.

Posudkoví lekári sociálneho poistenia tak pobočky, ako i ústredia Sociálnej poisťovne zdravotný stav navrhovateľa posúdili podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003, teda podľa zákona č. 100/1988 Zb. a zhodne vyslovili záver, že navrhovateľ nie je invalidný podľa § 29 ods. 3 zákona o sociálnom zabezpečení, ale je naďalej čiastočne invalidný podľa § 37 ods. 3 písm. b) zákona o sociálnom zabezpečení a odporkyňa rozhodla v súlade so závermi týchto posudkových orgánov.

Odvolačiaci súd však zistil, že na takéto postupy neexistuje v zákone o sociálnom poistení zákonný podklad.

Ustanovenie § 263 zákona o sociálnom poistení (ako aj po náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky prijaté ustanovenia § 263a, § 263b zákona o sociálnom poistení) majú prechodný charakter a ich úlohou je upraviť prechod nárokov, vzniknutých pred účinnosťou zákona o sociálnom poistení, najmä určiť, za aké dávky upravené zákonom o sociálnom poistení sa považujú, v akej výške a za akých podmienok sa budú naďalej vyplácať.

Právna úprava v § 263 ods. 1 cit. zákona transformovala invalidné a čiastočne invalidné dôchodky, priznané podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004 na invalidné dôchodky podľa zákona o sociálnom poistení, účinného po 1. januári 2004 s tým, že aj naďalej sa budú vyplácať za podmienok ustanovených predpismi účinnými pred 1. januárom 2004, ak tento zákon (účinný od 1. januára 2004) neustanovuje inak.

Ustanovenia § 263 ods. 2 a 4 až 7 zákona o sociálnom poistení (neskôr zrušené na základe nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 460/2006 Z. z.) uložili odporkyni preskúmať trvanie invalidity (čiastočnej invalidity) na trvanie nároku na invalidný dôchodok, a to podľa kritérií stanovených na invaliditu podľa zákona o sociálnom poistení. Vzhľadom na skutočnosť, že uvedené ustanovenia neboli v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, boli prijaté ustanovenia § 263a a § 263b zákona o sociálnom poistení, ktoré novoupravili spôsob posudzovania zdravotného stavu a trvania invalidity a čiastočnej invalidity pri ich transformácii do novej právnej úpravy. Z obsahu § 263a zákona o sociálnom poistení treba vyvodit', že v každom jednom prípade, keď došlo k posúdeniu invalidity podľa § 263 ods. 2 zákona o sociálnom poistení, bolo odporkyni uložené preskúmať znovu trvanie invalidity, avšak podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004, t. j. podľa zákona o sociálnom zabezpečení a podľa výsledku preskúmania aj rozhodnúť podľa tohto predpisu. Súčasne ale § 263a ods. 12 zákona o sociálnom poistení stanovil, že na účely tohto zákona a osobitných predpisov pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť poberateľa invalidného dôchodku priznaného podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004 je viac ako 70 % a poberateľov čiastočného invalidného dôchodku priznaného podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004 je 50 %.

V prípade, ak posudkové orgány po preskúmaní trvania invalidity podľa § 263a zákona o sociálnom poistení dospeli k záveru, že navrhovateľ je čiastočne invalidný podľa § 37 ods. 3 zákona o sociálnom zabezpečení treba v ďalšom vychádzať z toho, že pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť u navrhovateľa je 50 %.

O každej ďalšej žiadosti, ktorou sa domáha invalidného dôchodku vo vyššej sume než mu je vyplácaná, treba potom rozhodovať podľa zákona o sociálnom poistení; to znamená, že aj invaliditu treba posúdiť podľa kritérií stanovených na invaliditu v tomto zákone (§ 71 zákona o sociálnom poistení).

Odvolačiaci súd sa preto nestotožnil so záverom krajského súdu o správnosti a zákonnosti preskúmaného rozhodnutia. Napadnutý rozsudok preto podľa § 2501 ods. 2 v spojení s § 250ja ods. 3 O. s. p. zmenil, rozhodnutie odporkyne zrušil a vec vrátil odporkyni na ďalšie konanie, v ktorom odporkyňa o uplatnenom nároku rozhodne podľa § 70 a nasl. § 112 zákona o sociálnom poistení.

51.

ROZHODNUTIE

Rozhodnutie, ktorým odvolací orgán zrušil rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa nezakladá, nemení ani nezrušuje konkrétne práva alebo povinnosti fyzickej alebo právnickej osoby, preto nemôže byť predmetom súdneho preskúmania podľa V. časti O. s. p.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. júna 2009, sp. zn. 4 Sžso 30/2009)

Krajský súd v Ž. zastavil konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia zo 4. marca 2008, ktorým žalovaný zrušil prvostupňové rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v N., pracovisko T. zo 7. novembra 2007 o nepriznaní peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla a vec mu vrátil na nové prejedanie a rozhodnutie.

Z odôvodnenia uznesenia krajského súdu vyplýva, že v predmetnej veci nebola naplnená zákonná podmienka vzhľadom na skutočnosť, že predmetom žaloby je rozhodnutie, ktoré je vylúčené zo súdneho prieskumu v zmysle § 248 písm. a) O. s. p., pretože ide o procesné rozhodnutie, ktoré sa týka vedenia konania a nemení nič na subjektívnych právach účastníkov správneho konania.

Proti tomuto uzneseniu podala žalobkyňa v zákonnej lehote odvolanie a domáhala sa priznania peňažného príspevku od podanej žiadosti až (16. marca 2004) do 1. júla 2006. Vyjadrila názor, že krajský súd neúplne zistil skutkový stav a nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.), preskúmal napadnuté uznesenie v rozsahu dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 O. s. p.) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobkyne nie je možné vyhovieť.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy (§ 244 ods. 1 O. s. p.).

Podľa § 244 ods. 3 O. s. p. rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. Postupom správneho orgánu sa rozumie aj jeho nečinnosť.

Podľa ustanovení druhej hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu (§ 247 ods. 1 O. s. p.).

V súlade s § 248 písm. a) O. s. p. sudy nepreskúmajú rozhodnutia správnych orgánov predbežnej povahy a procesné rozhodnutia týkajúce sa vedenia konania.

Podľa § 250d ods. 3 O. s. p. súd uznesením konanie zastaví, ak sa žaloba podala oneskorene, ak ju podala neoprávnená osoba, ak smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmania súdom, ak žalobca neodstránil vady žaloby, ktorých odstránenie súd nariadil a ktoré bránia vecnému vybaveniu žaloby, alebo ak žalobca nie je zastúpený podľa § 250a alebo ak žaloba bola vzatá späť (§ 250h ods. 2). Odvolanie proti uzneseniu je prípustné.

Z o d ô v o d n e n i a :

Zo spisu krajského súdu je zrejmé, že žalobkyňa sa žalobou zo 6. mája 2008 domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia z 4. marca 2008, ktorým žalovaný zrušil prvostupňové rozhodnutia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v N., pracovisko T. zo 7. novembra 2007 o nepriznaní peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia žalovaného vyplýva, že v odvolacom konaní žalovaný zadovážil posudok z 13. februára 2008, podľa ktorého je žalobkyňa osobou s ťažkým zdravotným postihnutím s mierou funkčnej poruchy 50 % a bolo navrhnuté kompenzovať sociálne dôsledky jej ťažkého zdravotného postihnutia aj peňažným príspevkom na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla. Žalovaný uviedol, že

žalobkyňa je vzhľadom na charakter svojho postihnutia odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, a preto prvostupňové rozhodnutie o nepriznaní požadovaného peňažného príspevku zrušil a vec mu vrátil na nové prejedanie a rozhodnutie.

Odvolací súd zhodne so súdom prvého stupňa považuje napadnuté rozhodnutie žalovaného za rozhodnutie procesného charakteru, ktoré nie je konečným rozhodnutím vo veci a ktorým žalobkyňa nebola ukrátená na svojich právach. Týmto rozhodnutím sa vec opäť vracia do štádia správneho konania pred orgánom prvého stupňa, a preto nemení s konečnou platnosťou nič na subjektívnych právach žalobkyne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa preto stotožnil s postupom a rozhodnutím krajského súdu a napadnuté uznesenie podľa § 219 O. s. p., ako vecne správne, potvrdil.